

1635 - 1992 - 2017

25. VÝROČIE OBNOVENIA
ČINNOSTI UNIVERZITY

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

Časopis Trnavskej univerzity v Trnave

3 | 2017

Vítazná fotografia Simony Michalíkovej zo súťaže LET(0)_2017

Erasmus má 30 rokov

Prezentácia nových kníh Filozofickej fakulty

Festival spojil sily

OBSAH

Pohľadom rektora	2
Na pulze univerzity	3
Čas na interview	7
Erasmus – 30	8
Zo života fakúlt	16
Ponad čas	26
Naši absolventi	28
Študentská panoráma	30
Informácie	31
Okienko Študentskej rady TU	31

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

časopis Trnavskej univerzity
v Trnave
Číslo reg. na MK SR: EV 4665/12,
ISSN 1338-9025
Vydáva Trnavská univerzita
v Trnave, Hornopotočná 23,
918 43 Trnava,
IČO 31 825 249,
č. tel.: 033/5939111
<http://www.truni.sk/>,

e-mail časopisu:

casopis.TU@truni.sk

Predseda redakčnej rady

a zodpovedný redaktor:

prof. PhDr. Vladimír Rábik, PhD.

Členovia redakčnej rady:

doc. Mgr. Erika Juríková, PhD.

Mgr. Michaela Rušinová

doc. PhDr. Gabriela Magalová, PhD.

prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.

Mgr. Klaudia Vidová

Mgr. Jozef Žuffa, Dr. theol.

ThLic. Mgr. Michaela Moravčíková, ThD.

PhDr. Zuzana Martinkovičová

PhDr. Henrieta Žažová, PhD.

Bc. Ľubomír Šottník

Spolupracovníci:

PhDr. Adriana Krupová

PhDr. Marián Manák, PhD.

Výkonný redaktor: Emil Borčín

Grafická úprava: Jana Janíková

Jazyková korektúra:

Mgr. Katarína Hvizdošová

Tlač: Typi Universitatis Tyrnaviensis,

vydavateľstvo TU, spoločné

pracovisko Trnavskej univerzity

a VEDY, vydavateľstva SAV

Periodicita vydávania:

štvrtročník

Dátum vydania periodickej tlače:

september 2017, ročník šiesty

Na 1. strane obálky:

Fotografia Simony Michalíkovej

Milé čitateľky a čitatelia nášho časopisu,

tieto prázdniny neboli len časom oddychu, ale aj udalosťou a zmien vo vysokom školstve. Treba určite viacerým ľuďom poďakovať, viaceré veci si uvedomiť a to, čo sa dá a prinesie úžitok, zmeniť.

Na Slovensku by toho nebolo málo. Dôležitá je určite taká vysokoškolská reforma, ktorá vedie k zvýšeniu kvality vzdelávania a vedy, treba pokračovať v úsilí reformovať vysoké školstvo pri rešpektovaní veľkého potenciálu a hodnôt, ktoré na Slovensku máme k dispozícii. Tento proces vyžaduje dvojstranne zodpovednosť zo strany vysokých škôl, ale aj efektívne a dostatočné financovanie zo strany

štátu. K tomu je potrebný živý dialóg medzi vysokými školami a štátom s reálnymi opatreniami. Mali by sme vytvoriť takú ponuku, ktorá v prijateľnej miere zabezpečí záujem študovať na Slovensku a tu aj zostať pracovať. Vysoké školy potrebujú cítiť, ale aj v skutočnosti mať vlastnú autonómiu a dobrú organizáciu. Mala by sa zabezpečiť vyrovnaná podpora všetkých oblastí vzdelávania a výskumu, a to tam, kde je výskum a vzdelávanie na dobrej úrovni. Želali by sme si stabilné riadenie vysokého školstva s výstupom kvalitného zákona o vysokých školách a jeho predvídateľné a stabilné dlhodobé financovanie so zodpovednosťou, ktorá by bola skutočne na vysokých školách v ich výsledkoch. A mohli by sme takto pokračovať... Bolo by treba toho veľa urobiť a dotklo by sa to pozitívne aj našej alma mater...

Trnavská univerzita v Trnave tento rok bilancuje, pripomína si a je hrdá na to, že po svojom obnovení nadväzuje na 142 rokov svojej činnosti od roku 1635 do roku 1777, že už znova 25 rokov vzdeláva, vedecky skúma, pozitívne ovplyvňuje mesto, kraj, Slovensko a Európu i svet. Napĺňa nás pocit vďačnosti a hrdosti, cítime nové výzvy; študenti, i zamestnanci.

Prajem nám všetkým prežiť oba pocity naplno...

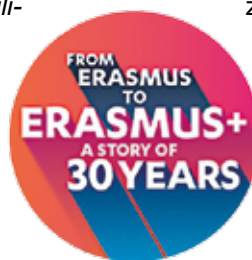
Erasmus má 30 rokov

Dňa 15. júna 1987 Rada ministrov pre vzdelávanie prijala program Európskej únie nazvaný *Európska regionálna akčná schéma pre mobilitu univerzitných študentov*, ktorý vošiel do dejín pod skratkou ERASMUS. Pôvodný Erasmus začal ako výmenný program, ktorý dal vysokoškolským študentom príležitosť skúsiť život a štúdium v zahraničí.

Počas 30 rokov využilo možnosti tohto programu aj jeho novej podoby – Erasmus+, otvorenej v roku 2014, vyše deväť miliónov ľudí vrátane takmer

108-tisíc Slovákov. V rokoch 2017 až 2020 poskytne Erasmus+ príležitosť ďalším viac ako dvom miliónom ľudí z Európy a celého sveta.

Pri príležitosti výročia prijatia tohto programu EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport pri-nášame vo vnútri nášho časopisu postrehy a skúsenosti pracovníkov a študentov Trnavskej univerzity v Trnave s Erasmom.

(red.)

Čestný doktorát pre historika prof. Richarda Marsinu

Rektor Trnavskej univerzity Marek Šmid udelil 15. júna titul *doctor honoris causa* profesorovi Richardovi Marsinovi, významnému slovenskému historikovi a vedcovi, ktorý zásadným spôsobom zasiahol do rozvoja historických disciplín na Slovensku. Prof. Marsina pracoval ako archivár v Archíve mesta Bratislavy, Pôdohospodárskom archíve a v Štátnom ústrednom archíve v Bratislave, neskôr ako vedecký pracovník v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied; v rokoch 1961 – 1969 bol vedúcim výskumného pracoviska SAV v Budapešti. Pán profesor prispel ako spoluzakladateľ k obnoveniu Trnavskej univerzity a na jej filozofickej fakulte prednášal od jej založenia. V súčasnosti je emeritným profesorom našej univerzity.

Do histórie slovenskej vedy sa prof. Marsina zapísal najmä dvojzväzkovým

dielom *Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae*, ktoré sa metodologicky stalo vzorom pre ďalšie práce. Editoval v ňom dokumenty vydané do roku 1260 spolu s kritickým aparátom. K nim pridal dva zväzky relevantných komentárov a spracoval listinný materiál z celouhorskeho hľadiska, čím prispel k spresneniu kvalifikácie jednotlivých listín vzťahujúcich sa k územiu Slovenska.

Svojou erudíciou pomáhal utvárať také vedecké inštitúcie, ako sú Slovenský národný archív (predtým Štátny slovenský ústredný archív), oddelenie starších dejín Historického ústavu Slovenskej akadémie vied či obnovený Historický odbor Matice slovenskej. Okrem zriadenia Katedry histórie FF TU bol v roku 2004 pri počiatkoch Slovenského historického ústavu, vedecko-výskumného pracoviska Trnavskej univerzity v Trnave, ktorého cieľom je systematickým spôsobom skúmať a kritickým spôsobom vydávať slovacikálne historické pramene z Vatikánskeho tajného archívu.

Ocenenie za celoživotné dielo a príspevok k rozvoju historických disciplín na Slovensku si pán profesor prevzal na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Trnavskej univerzity rozšírenom o vedecké rady fakúlt.

Erika Juríková

Na našu univerzitu prichádza Moodle!

Rozvoj vzdelávania a zvyšovanie jeho kvality je v súčasnosti veľmi skloňovanou témou v celej spoločnosti. Samozrejme, aj vedenie univerzity sa kontinuálne zaoberá rôznymi aspektmi vzdelávacieho procesu na našej univerzite a snaží sa ho zlepšovať, robiť modernejším a kvalitnejším. Jednou z najviac diskutovaných tém je zavádzanie informačných technológií a aplikácií, ktoré by zjednodušili a zefektívnilo vzdelávanie tak z pohľadu študentov, ako aj učiteľov. Približne pred dvoma rokmi sme si dali za cieľ zmodernizovať e-learningový systém a podporiť jeho širšie využívanie. Koncom minulého roka ministerstvo školstva vypísalo výzvu na rozvojové projekty na univerzitách, v rámci ktorej sme sa uchádzali o finančnú podporu tohto zámeru. Prostriedky nám boli pridelené a od začiatku tohto roka sme v spolupráci s externým dodávateľom začali implementovať systém Moodle.

Čo je Moodle a na čo nám bude?

Moodle je celosvetovo široko využívaná platforma, ktorá má za sebou silnú akademickú a technologickú komunitu, vďaka ktorej je neustále vyvíjaná a zlepšovaná (spravidla dvakrát ročne je k dispozícii aktualizácia so zdokonalenými a rozšírenými funkciami). Softvér ako taký je *open-source*, teda je k dispozícii zadarmo. Tieto charakteristiky boli dobrým predpokladom toho, aby bol systém finančne nenáročný, udržateľný a vždy moderný a aktuálny, a preto sme sa preň rozhodli. Systém zavádzame s dvoma hlavnými možnosťami využitia, ktoré plánujeme – (1) podpora vzdelávania v rámci existujúcich programov na našej univerzite a (2) perspektívne zavádzanie medzinárodných plne dištančných programov.

Podpora vzdelávania v rámci súčasných programov

V rámci tejto domény Moodle poskytne platformu na to, aby mohli byť efektívne zavádzané hybridné formy vzdelávania v rámci jednotlivých študijných programov a predmetov.

V praxi to môže znamenať napríklad to, že časť výučby v rámci predmetu sa môže realizovať dištančnou formou, keď študenti dostanú k dispozícii študijné materiály, dopredu nahratú videoprednášku či praktickú úlohu. Moodle taktiež obsahuje modul na manažment zadaní (ich odovzdanie, vyhodnotenie), umožňuje prípravu kvízov/testov, diskusií prostredníctvom wiki modulu a poskytuje mnohé ďalšie nástroje pre modernú komunikáciu a vzdelávanie. Ak by sme vynechali celú plejádu týchto nástrojov, môžeme Moodle vnímať prinajmenšom ako nástroj na efektívne zdieľanie študijných materiálov so študentmi a na efektívnu komunikáciu s nimi.

Platforma pre medzinárodné programy

Trendom na veľkých univerzitách je zavádzanie plne dištančných programov, ktoré sú poskytované medzinárodne. Takéto programy sú spravidla spolpatnené a tvoria jeden zo zdrojov príjmu univerzít. Týmto smerom uvažuje aj vedenie našej univerzity: pri klesajúcom počte študentov v denných aj externých programoch sa takáto možnosť javí ako potenciálna náhrada a ako perspektívny mimorozpočtový zdroj príjmov. Pred nami je ešte pomerne veľa práce, kým sa nám podarí dosiahnuť tento cieľ, avšak inštalovaný systém Moodle s touto možnosťou ráta a bude na ňu pripravený.

Integrácia

Moodle bude samozrejme plne integrovaný s existujúcimi systémami našej univerzity. V prvom rade bude automaticky komunikovať s MAIS-om. V praxi to znamená, že ak si učiteľ zvolí možnosť e-learningu v rámci daného predmetu v MAIS-e, v Moodle sa automaticky vytvorí predmet, ku ktorému budú priradení všetci študenti, ktorí si ho v MAIS-e zapísali. Proces bude plne automatický a učiteľ sa bude musieť postarať len o to, aby daný predmet v Moodle obsahovo napĺňal

a manažoval. Prihlasovanie do systému bude prebiehať prostredníctvom jednotného TUID.

Mobilná platforma

Jednou z najväčších výhod bude možnosť využívať Moodle na mobilnej platforme. K dispozícii bude aplikácia na všetky operačné systémy, vďaka čomu tak študenti, ako aj učители budú môcť využívať možnosti, ktoré Moodle ponúka prostredníctvom mobilných telefónov a tabletov. Znamená to prístup k Moodle, študijným materiálom a ku komunikačným platformám prakticky kdekolvek a kedykoľvek.

Školenia pre užívateľov

Aj keď používanie Moodle a jeho nástrojov je veľmi intuitívne, pripravujeme sériu školení pre pedagógov, kde im odborníci prakticky vysvetlia a budú demonštrovať možnosti, ktoré Moodle ponúka. Zároveň bude pre pedagógov aj študentov pripravený podrobný návod, vďaka ktorému sa budú môcť sami s Moodleom zoznámiť a začať s ním pracovať.

Rámcový plán spustenia prevádzky

Nedávno prebehlo na facebooku hlasovanie o grafickom dizajne Moodle pre našu univerzitu. Chcel by som sa všetkým poďakovať za účasť a podporu. Po ukončení hlasovania sme oznámili výsledok nášmu dodávateľovi, ktorý začal s implementáciou grafického dizajnu. V ďalších krokoch plánujeme vytvoriť sieť fakultných administrátorov, ktorých do konca roka zaškolíme. Začiatkom budúceho roka prebehnú školenia pedagógov a k začiatku letného semestra, teda vo februári 2018, máme naplánované spustenie ostrej prevádzky systému.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí túto myšlienku podporili a ktorí sa doteraz pričínili o to, že projekt naberá reálne kontúry. Verím, že sa nám ho podarí dotiahnuť do úspešného konca, ktorý bude zároveň začiatkom novej éry vo vzdelávaní na našej univerzite.

Marek Majdan

prorektor TU pre rozvoj, mmajdan@truni.sk

Diskusný seminár na aktuálne témy

Dňa 26. mája 2017 sa v priestoroch Právnickej fakulty TU v Trnave konal diskusný seminár, ktorý zorganizovala jej katedra občianskeho a obchodného práva. Organizátori podujatie rozdelili do dvoch častí. Dopoludnie venovali téme *Šedý alebo čierny zoznam v ochrane spotrebiteľa*. Podnetné príspevky k problematike predniesli Mgr. Martin Hamřík, PhD., z Národnej banky Slovenska, JUDr. Ľubomír Džadžar zo Slovenskej sporiteľne a JUDr. Peter Straka z Krajského súdu v Prešove. Nasledovala bohatá diskusia, ktorú moderoval Mgr. Peter Mészáros, PhD., z PF TU.

V druhej časti, zameranej na tému *Záložné právo medzi hmotným a procesným právom*, vystúpili JUDr. Martin Maliar z Ministerstva spravodlivosti SR a JUDr. Ľubomír Džadžar zo Slovenskej sporiteľne s kritickým pohľadom na nový inštitút – zabezpečovacie opatrenie. Na nich nadviazal Mgr. Pavol Sojka, PhD., z PF TU, ktorý sa venoval problematike výkonu zabezpečovacích práv v oblasti insolvenčného práva. Mgr. Monika Chorváthová z dražobnej spoločnosti DUPOS obohatila diskusiu o pohľad do praktických problémov, s ktorými sa stretávajú pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou, a JUDr. Jozef Zámožik, PhD., z PF TU postrehmi k právnej úprave exekučného záložného práva.

Na seminári sa aktívne zúčastnili členovia Katedry občian-

ského a obchodného práva PF TU a mnohí iní hostia z akademického prostredia i z rôznych oblastí právnej praxe. Podujatie bolo zorganizované v rámci riešenia grantu APVV-14-0061 *Rozširovanie sociálnej funkcie slovenského súkromného práva pri uplatňovaní zásad európskeho práva*.

Daniela Hlobíková

Foto: František Hanušiak

Migrácia ako náboženský a kultúrny fenomén

Katedra pedagogických štúdií Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity spoločne s Cirkevným odborom Ministerstva kultúry SR boli hlavnými organizátormi medzinárodnej vedeckej konferencie *Migrácia: náboženstvo bez hraníc – európska perspektíva a americká perspektíva*, ktorá sa uskutočnila na pôde Trnavskej univerzity 5. mája 2017. Na organizácii podujatia sa podieľali ďalšie akademické inštitúcie – The International Center for Law and

Prof. Dr. Gary B. Doxey

Religion Studies pri Univerzite Brigham Younga v USA a Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.

Cieľom konferencie bolo diskutovať o súčasnej migračnej kríze v Európe z interdisciplinárnej perspektívy prednostne ako o náboženskom a kultúrnom fenoméne, reflektovať európsku a americkú historickú skúsenosť s migráciou, ako aj špecificky európske a americké prístupy k migrácii.

Záštitu nad konferenciou prevzali minister kultúry Slovenskej republiky Marek Maďarič, rektor Trnavskej univerzity v Trnave prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., a dekan pedagogickej fakulty prof. PaedDr. René Bílik, CSc.

Hlavný konferenčný rečník prof. Dr. Gary B. Doxey, riaditeľ The International Center for Law and Religion Studies, vystúpil s príspevkom *Migration, Refugees, and Religious Freedom: A Perspective from America*. Ďalší významný zahraničný hosť Dr. Tamás Lukács, policajný ombudsman Maďarskej republiky, diskutoval na tému *Can the History Flow Against the Stream of Consciousness?* Dr. Torsten Moritz, výkonný sekretár Komisie cirkví pre migrantov v Európe, predostrel niekoľko postrehov na meniacu sa rolu náboženstva vo verejnom priestore v kontexte medzinárodných migrácií v Európe. Zoznam významných zahraničných hostí v rámci dopoludňajšieho rokovania uzatvárala Ing. Pavla Bendová, riaditeľka odboru cirkví Ministerstva kultúry Českej republiky, ktorá predniesla referát na tému *Náboženská sloboda v Českej republike*.

Z domácich účastníkov dopoludnia vystúpili JUDr. Ján Juran, riaditeľ cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR, ktorý referoval na tému *Náboženská sloboda na Slovensku*, a doc.

JUDr. Martin Vernarský, PhD., z Univerzity Pavla Jozefa Šařárika v Košiciach s prezentáciou nazvanou *Ústavno-právna regulácia vzťahu štátu a cirkví v Slovenskej republike*.

Leitmotívom popoludňajšieho rokovania bola filozofická a teologická reflexia fenoménu medzinárodných migrácií. Program otvoril Ľubomír Martin Ondrášek, MDiv, ThM, AMRS, prezident Acta Sanctorum v USA, s príspevkom *Európska migračná a utečenecká kríza: na obranu realistického idealizmu*. Od Dr. h. c. prof. PhDr. Pavla Dancáka, PhD., vedúceho Katedry filozofie a religionistiky Prešovskej univerzity v Prešove, sme si vypočuli príspevok na tému *Migrácia, participácia, náboženstvo* a Dr. h. c. prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., vedúci Katedry filozofie a religionistiky Žilinskej univerzity v Žiline hovoril o perspektívach a limitoch dialógu kultúr v kontextoch súčasnej vlny migrácie.

Príspevky zo stretnutia zástupcov akademickej obce a štátnych inštitúcií na vysokej medzinárodnej úrovni budú publikované v konferenčnom zborníku, ktorý pripravuje Katedra pedagogických štúdií Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity.

Martin Dojčár

Foto: Gréta Zubová

Ľubomír Martin Ondrášek a prof. Pavol Dancák

JUDr. Ján Juran

Cultural and natural heritage – legal instruments of its preservation in the Slovak Republic

(Správa o projekte)

JUDr. Michal Maslen, PhD., z Katedry správneho práva, práva životného prostredia a finančného práva na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave získal financovanie projektu v rámci The EEA / Norway Grants na tému *Cultural and natural heritage – legal instruments of its preservation in the Slovak Republic*. Jeho žiadosť bola registrovaná pod číslom BFB-PA16-006, pod ktorým je administrovaná v rámci uvedenej projektovej schémy. Projekt bol vedený výhradne JUDr. Michalom Maslenom, PhD., z Katedry správneho práva, práva životného prostredia a finančného práva na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava (ďalej len „výskumník“). Počas svojho výskumu sa výskumník zúčastnil na pobyte na Právnickej fakulte Univerzity v Bergene (Nórsko), ktorá participovala na projekte ako pozývajúca univerzita a ktorá zabezpečila vedecko-výskumný pobyt výskumníka od 27. júna do 12. júla 2017. Výskumník bol pridelený pod patronát prof. Sigrid Eskeland Schützovej, ktorá reprezentovala pozývajúcu univerzitu vo vzťahu k výskumníkovi. Prof. Schützová pôsobí na Právnickej fakulte Univerzity v Bergene ako členka výskumnej skupiny pre

správne právo a zároveň ako vedúca výskumnej skupiny pre právo prírodných zdrojov, právo životného prostredia a právo trvalo udržateľného rozvoja. Pozývajúca univerzita zabezpečila výskumníkovi prístup do knižnice a do vedeckých databáz, a taktiež mu zabezpečila vlastnú pracovnú kanceláriu. Výskumník počas pobytu študoval nórsku legislatívu v oblasti ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva. Získané poznatky následne komparoval s právnym stavom na Slovensku. Výskumník vyprodukoval monografiu rovnomenného názvu ako je téma výskumného projektu. Monografia bude po vydaní súčasťou knižničného fondu knižnice Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave a taktiež bude zaslaná do knižnice pozývajúcej univerzity. Výstup projektu prezentoval výskumník aj na tradičnej česko-poľsko-slovenskej konferencii v hoteli Skalní Mlyn v Blansku, Česká republika, v dňoch 6. – 7. septembra 2017. Na záver možno vysloviť len presvedčenie, že monografia prispieje k rozvoju právnych nástrojov ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Michal Maslen

Nové knihy z Filozofickej fakulty TU

V priestoroch Univerzitetnej knižnice Trnavskej univerzity sa 6. júna 2017 uskutočnila prezentácia nových kníh, ktorou prítomných kultivovaným spôsobom sprevádzala riaditeľka knižnice Zuzana Martinkovičová. Jej protagonistami boli pedagógovia Katedry filozofie a Katedry klasických jazykov Filozofickej fakulty TU a predstavili trojicu publikácií s novolatiniskou tematikou.

Autori a prekladatelia prezentovaných kníh

Po príhovore rektora univerzity prof. Mareka Šmida a dekana filozofickej fakulty prof. Milana Katuninca, ktorí prijali pozvanie organizátorov, sa poslucháčom prihovoril profesor klasickej filológie a významný slovenský neolatinista Daniel Škovič, zakladateľ Katedry klasických jazykov na Filozofickej fakulte TU (1992). Ten zdôraznil potrebu vydávania prekladov latinských diel, ktoré vznikli na našom území a stali sa tak nespochybniteľnou súčasťou slovenskej literatúry a kultúry. Monografiu *Básnická zbierka Františka Babaia Ungariae re-*

ges priblížila jej autorka Katarína Karabová. Venuje sa v nej básnickej prvotine barokového jezuitského básnika Františka Babaia, ktorý pôsobil na historickej Trnavskej univerzite ako knihovník a katechét. V diele, ktoré malo nesporne aj didaktický účel, zveršoval portréty 48 uhorských kráľov, a tak okrem poučenia ponúkol čitateľom aj originálne poetické spracovanie.

Editori Andrej Démuth a Katarína Karabová predstavili kolektívne dielo *Antológia z diel profesorov filozofie pôsobiacich na historickej Trnavskej univerzite (1635 – 1777)*. Publikácia vznikla ako výsledok grantovej spolupráce filozofov a neolatinistov a čitateľovi prináša okrem štúdií aj bilingválne latinsko-slovenské texty významných profesorov filozofie 18. storočia, ktorí prednášali v Trnave a na ich odkaz nadväzujú aj súčasní filozofi.

V spolupráci katedry klasických jazykov s Kysuckým múzeom v Čadci vychádza od roku 2013 preklad historicko-zemepisného diela uhorského vzdelanca Mateja Bela o uhorských stolicách. Zatiaľ posledným sa stal preklad Turčianskej stolice, ktorý pripravila Erika Juríková. Všetkým záujemcom v ňom sprostredkovala súveké poznatky nielen historického a zemepisného charakteru, ale aj z oblasti dejín umenia, etnológie a etymológie.

Pomerne bohatá účasť na prezentácii, na ktorej našli zastúpenie pedagógovia všetkých fakúlt univerzity a stupňov štúdiá vrátane študentov Univerzity tretieho veku, ukázala záujem o preklady z latinského jazyka. Zároveň poukázala na fakt, že napriek súčasnému postaveniu humanitných vied sú to práve ony, ktoré prepájajú históriu a súčasnosť Trnavskej univerzity. Len postupným sprístupňovaním diel našich predchodcov môžeme naplno pochopiť korene a nadviazať na tradíciu predchodkyne našej alma mater.

Erika Juríková

Dokument na kolesách

Pred začatím skúškového obdobia letného semestra sa pod záštitou dekanky Právnickej fakulty TU doc. Andrey Oľšovskej uviedol slovenský dokumentárny film režisérky M. Rumanovej s názvom *Hotel Úsvit*. Film sa premietol v rámci projektu *Dokument na kolesách*. Predstavil sa už na viacerých domácich i medzinárodných festivaloch, na ktorých získal viacero ocenení.

Filmový dokument *Hotel Úsvit* sleduje príbeh štyroch ľudí žijúcich na ukrajinsko-slovenských hraniciach, ktorí sa pokúšajú prekročiť kruh periférnej stagnácie a skepticizmu, vyzbrojení len túžbou po šťastí. Postavy filmu si vytvárajú vlastné cestičky, ako fungovať v nepriaznivom systéme, často na hranici zákona či logiky bežného človeka, no o to sú ich príbehy expresívnejšie, „náhodnejšie“ či ľudskejšie. Ich spoločnou realitou je mesto Čierna nad Tisou, kedysi „zlatá brána socializmu“, dnes brána do temných vôd východnej Európy. Diváci mali po filme možnosť diskutovať s režisérkou M. Rumanovou na rôzne témy. Zaujímali ich najmä dôvody, prečo si autorka vybrala Čiernu nad Tisou, prečo práve tie konkrétne postavy, ktoré sa objavujú vo filme, ako sa vyvíjal ich osud ďalej po vypnutí kamery, ako podobný film sloven-

skej produkcie vzniká a podobne. Napriek tomu, že film mal pomerne pochmúrnú atmosféru, záverom diváci s režisérkou skonštatovali, že väčšina ľudí žijúcich na hrane životnej situácie, túto nevnímajú ako tragédiu, ale práve naopak – ľudia sú so svojím životom spokojní a našli si spôsob, ako ho „najlepšie prežiť“.

Dominika Kučerová
Foto: František Hanušiak

Diváci po filme diskutovali s režisérkou M. Rumanovou

**Hovoríme s doc. PhDr. Marekom Majdanom, PhD.,
prorektorom TU pre rozvoj**

Systematická práca prináša ovocie

Vyštudoval verejné zdravotníctvo na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, pokračoval ako doktorand a v roku 2015 sa habilitoval na 3. lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Vo výskume sa primárne venuje epidemiológii úrazov mozgu a všeobecnej globálnej epidemiológii ochorení, dlhé roky spolupracuje s Medzinárodnou organizáciou pre výskum úrazov mozgu vo Viedni. Na svojej fakulte pôsobil ako prodekan pre vedu a výskum, v súčasnosti je docentom na katedre verejného zdravotníctva a prorektorom Trnavskej univerzity pre rozvoj.

Od decembra 2015 ste prorektorom s orientáciou na rozvoj univerzity. Môžete čitateľom predstaviť hlavnú náplň vašej práce?

Prorektor pre rozvoj má pomerne široké kompetencie a záber. Jeho úlohou je jednak starostlivosť o rozvoj budov, infraštruktúry a vybavenia univerzity, jednak sa spoluzúčastňuje pri tvorbe rozpočtu a ekonomickej politiky univerzity. Popri tom má na starosti čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov a rozvoj v oblasti informačných technológií – tu, samozrejme, v úzkej spolupráci s Centrom informačných systémov. Vo všeobecnosti sa stará o rozvoj a napredovanie univerzity v rôznych jej oblastiach – jeho pôsobnosť je teda veľmi široká.

Medzičasom sme získali ďalšiu budovu historickej Universitas Tyrnaviensis – Adalbertinum. Ako sa využije tento objekt?

Získanie budovy Adalbertína do vlastníctva univerzity považujem za jeden z najväčších úspechov, ktorý sa nám podaril počas môjho pôsobenia ako prorektora. Ide o budovu, ktorá bola súčasťou pôvodného kampusu univerzity a dlhodobo sme sa ju snažili získať späť. Koncom minulého roka sa nám to aj vďaka veľkej ústretovosti mesta Trnavy podarilo. Jej získanie nemá len praktický význam, teda rozšírenie priestorov, ale aj historický, keďže našou filozofiou je hlásenie sa k starobylej Trnavskej univerzite. Primárne počítame s využitím priestorov pre potreby dvoch fakúlt: zdravotníctva a pedagogickej. Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce dlhodobo bojuje s priestorovými problémami,

v súčasnosti vyučuje na viacerých miestach po celom meste, čo by sme chceli napraviť. Pedagogická fakulta je zasa na periférii mesta v dlhodobu nevyhovujúcich priestoroch. Okrem toho tu počítame aj s celouniverzitnými priestormi, napríklad pre knižnicu, spoločenské udalosti a podobne.

Akým smerom sa bude uberať rozvoj Trnavskej univerzity v ďalších rokoch?

Ako každá univerzita aj my bojujeme s externými faktormi, ako sú demografická zmena, úbytok študentov či nestabilný model financovania. Snažíme sa preto nájsť spôsoby rozvoja, ktoré nás urobia menej závislými od týchto okolností. Jedným z najvýznamnejších projektov, na ktorých teraz pracujeme, je inovácia e-learningu, ktorý plánujeme, samozrejme okrem potrieb pre našich terajších študentov, využiť aj ako platformu pre dištančné vzdelávanie s medzinárodným dosahom. Nastaviť takýto systém nebude jednoduché a určite je to beh na dlhšiu trať, než je moje funkčné obdobie. Začali sme s infraštruktúrou – koncom roka by sme mali mať plne funkčný a integrovaný systém Moodle (*pozn. red. – viac sa o ňom dočítate v tomto čísle*), a na tomto chceme ďalej stavať v spolupráci s mojimi kolegami z iných rezortov aj s fakultami. Ja som toho názoru, že práve medzinárodné – ale aj domáce – dištančné vzdelávanie by mohlo byť v budúcnosti významným zdrojom príjmu pre univerzitu a prospektívne nahradiť výpadky z externého štúdia. Okrem toho si myslím, že dobrou možnosťou rozvoja je pridať v získavaní grantov

jednak výskumných, jednak rozvojevých.

Keby ste chytili zlatú ryбку, aké prania by ste vyslovili pre našu univerzitu?

Aby sme boli súdržní a rozumní.

Pán docent, centrom vášho výskumu sú ťažké mozgové úrazy. Publikujete vo významných svetových periodikách a vaše práce majú početnú citovanosť. Zostáva vám popri zodpovednostiach prorektora čas na vedeckú a pedagogickú činnosť?

Času na výskum mám, samozrejme, podstatne menej, ako som mal. Snažím sa však celkom nezanevrieť na túto oblasť – koniec koncov stále som zároveň docentom na katedre verejného zdravotníctva a táto práca ma baví. V posledných mesiacoch sa nám podarilo publikovať dve pomerne významné práce, sme stále súčasťou výskumného projektu s tematikou úrazov mozgu s obrovským dosahom. V hlave mám desiatky nápadov na ďalší výskum, dúfam, že časom sa ich podarí realizovať.

Prezradte čitateľom nášho časopisu Universitas Tyrnaviensis vaše životné krédo.

Neustále sa mi potvrdzuje, že systematická a vytrvalá práca, ktorá má základnú víziu a koncept, nakoniec prináša ovocie – aj keď sa cestou veľa vecí nepodarí.

Za rozhovor ďakuje

Bohumil Chmelík

Erasmus a Trnavská univerzita

Program Európskej únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu Erasmus tento rok oslavuje svoje 30. výročie. Dňa 15. júna 1987 Rada ministrov pre vzdelávanie prijala program *Európska regionálna akčná schéma pre mobilitu univerzitných študentov*, ktorý vošiel do dejín pod skratkou Erasmus. Počas 30 rokov využilo možnosti tohto programu vyše deväť miliónov ľudí vrátane takmer 108 000 Slovákov, z toho 4,4 milióna boli študenti vysokých škôl. Program slúžil pôvodne pre 11 krajín Európskych spoločenských – Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Nemecko, Portugalsko, Veľká Británia, Španielsko a Taliansko. S rozširovaním EÚ narástol aj program Erasmus, ktorý už pokrýva 33 európskych krajín – členské štáty EÚ a Lichtenštajnsko, Macedónsko, Nórsko a Turecko. Ak v prvých rokoch bol priemer študentských výmen okolo 3 200 za rok, v súčasnosti možnosti programu ročne využíva vyše 30 000 mladých Európanov. Slovenská republika vstúpila do programu Erasmus v rámci programu Socrates v roku 1998.

V novembri 2013 Európsky parlament schválil nový program EÚ Erasmus+, ktorý zahŕňa oblasť vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Tento sedemročný program nahradil dovtedy fungujúci program celoživotného vzdelávania, ktorého súčasťou bol aj program Erasmus. Nový program Erasmus+ je zameraný na posilnenie zručností, zamestnateľnosti a podporu modernizácie vzdelávania, odbornej prípravy a systémov práce s mládežou.

Program Erasmus+ zlučuje všetky doterajšie programy EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport vrátane programu celoživotného vzdelávania. Univerzity, ktoré sa chceli zapojiť do nového programu, podávali v priebehu

roka 2013 žiadosť o udelenie ERASMUS+ univerzitnej charty. **Trnavská univerzita úspešne obstála v hodnotení EÚ a v decembri 2013 získala Erasmus+ univerzitnú chartu, ktorá jej zabezpečuje od roku 2014 účasť na programe Erasmus+. Nový program umožňuje vysielat' študentov TU aj na stáž v zahraničí.**

Medzinárodná mobilita v rámci programu ERASMUS je na TU vnímaná ako dôležitý nástroj posilňujúci kvalitu štúdia a zároveň významný prostriedok internacionalizácie vzdelávania. Prvoradým cieľom našej univerzity v rámci programu Erasmus+ je zvýšiť počet, ako aj kvalitu akademických mobility. Trnavská univerzita sa dlhodobo zameriava na zvyšovanie podielu študentov a pracovníkov vysokej školy, ktorí sa zapájajú do mobilitných programov. Jej prvoradým cieľom bolo v rámci programu Erasmus+ zvýšiť kvalitu a počet mobility. Súčasťou stratégie univerzity bolo v maximálnej miere využívať získané zručnosti z mobility a prakticky ich aplikovať v študijnom procese. K strategickým prioritám patrila aj podpora prepojenia vzdelávania s trhom práce a adaptovanie sa na potreby praxe. Významným krokom k naplneniu tohto cieľa bola možnosť študentských stáží vrátane stáží absolventov.

Marta Sečkárová, odd. vonkajších vzťahov

Túžba rásť, poznávať

Erasmus+ je špeciálny fenomén našej doby. Mladí študenti cestujú do iných krajín za vzdelaním, kultúrou, zábavou, novými priateľstvami. Tento program prináša „nebezpečné“ vlastnosti: túžbu rásť, viac poznávať, byť tolerantný voči tomu, čo je iné, či spávať priemerne štyri hodiny pre veľké množstvo aktivít, do ktorých sa vrhnete, ako spôsob terapie proti ponávratovej depresii.

Svoje magisterské štúdium som sa rozhodla začať práve študentskou zahraničnou mobilitou na University of

Eastern Finland v meste Kuopio na severovýchode Fínska. Aj keď som mala skúsenosti s cestovaním či dlhšími pobytmi v zahraničí, každá nová cesta je pre mňa krokom do neznáma. Mieskali sa vo mne rôzne pocity: nadšenie a zároveň strach z jazyka, zvedavosť, túžba prežiť niečo nové. Nie je to fráza, ak poviem, že čas strávený na Erasme vo Fínsku mi dal neskutočne veľa. Po prvýkrát som jasne videla, že môj odbor (sociálna práca) nie je niečo menej v porovnaní s ostatnými profesiami, začala som, že študijné oddelenie môže byť miestom, s ktorým sa snažíte akokoľvek, stane sa, že nad tými tonami kníh v luxusnej knižnici v Kuopio jednoducho po obede zaspíte – a je to v poriadku, že každý máme čo ponúknuť jeden druhému i tomuto svetu ako celku. Áno, áno, boli tam aj známe sociálne zábavy, výlety, sauny, medzinárodné večery a zblížovanie sa s fínskym štýlom, ale to k študentskému životu neodmysliteľne

patrí. A je milé vedieť, že je to tak (skoro) všade na svete. Mala som šťastie aj na priateľstvá, ktoré som nadobudla v Kuopio, pretože pretrvali. Aj po troch rokoch sme v pravidelnom kontakte, navštevujeme sa, poskytujeme si novinky a každý jeden z „erasmákov“ ma neprestáva obohacovať svojím pohľadom na svet.

S ponávratovou depresiou som sa okrem iného vyrovnala aj tak, že som sa vydala na ďalší Erasmus+. Posledný semester som strávila v Prahe, kde som absolvovala svoju záverečnú prax. Česko nie je pre nás Slovákov práve exotická destinácia, no priniesla mi omnoho viac, ako by sa dalo na prvý pohľad usúdiť. Po dvoch prvých, intenzívne negatívnych, týždňoch som mala chuť zbalit' si svojich sedem slivák a zanaďovať si na „bratov Čechov“ z pohodlia domova. Lenže Fínsko ma naučilo, že vzdávať sa síce má svoje miesto v živote, ale nie po dvoch týždňoch a nie bez 120-percentnej snahy najskôr skúsiť predsa len

zabojovať. Začala som zuby a nakoniec sa k plánovaným trom stážovým mesiacom pridala ďalší rok trvalého pracovného pomeru hneď po absolvovaní štátnic. Získala som tým mnohé zručnosti, ktoré dopĺňovali moje teoretické znalosti zo školy, pripravili ma pre pracovný trh, v rámci ktorého som si v závere mohla dokonca vyberať. Ešte viac mi to otvorilo hlavu a zbavilo ma predsudkov. Ako človek mám rada pestrosť a akčnosť v práci, ktorú robím. Preto mi nedalo neskúsiť si rozšíriť obzory i kvalifikáciu o trochu viac ďalším smerom. Erasmus+ poskytuje možnosť absolventskej stáže do roka po ukončení univerzity. Keďže sú moje skúsenosti s ním viac než pozitívne, neváhala som a k svojmu stálemu úväzku som si pridala túto formu mobility. Začala som teda pôsobiť ako stážistka v neziskovej organizácii zameranej na rozvojovú spoluprácu, a to opäť v Prahe. Čechov

som už nepovažovala za svojich úhlavných nepriateľov, práve naopak, veľmi som si cenila know-how, ktorý som na predchádzajúcej praxi získala. Na stáži mi vďaka cenným skúsenostiam z predchádzajúcich zahraničných mobility bol poskytnutý priestor na vlastnú realizáciu. Naplno som všetko využila a zároveň sa tým učila novým a novým veciam. A keďže spätná väzba bola pozitívna, môžem s danou „neziskovkou“ spolupracovať aj po skončení oficiálnej zmluvy.

Program Erasmus+ je projekt, ktorého ideou je osvojovať si systémy, možnosti, stratégie vzdelávania so všetkými, ktorí o to majú úprimný záujem. Zároveň chce búrať stereotypy, rozdiely, extrémistické tendencie, a naopak budovať vzájomnú empatiu, toleranciu a chápanosť. Samozrejme, idea a prax sú dve rozdielne veci. Aj to som okúsila nejednoukrát v rôznych situáciách, keď

som bojovala s termínmi, byrokraciou či naším študijným oddelením. Ale naučíte sa, že to stojí za to. Lebo aj keď možno nevyhráte (ak áno, potom je to pridaná hodnota), samotný boj vás mení, zoceluje. Nedávno som čítala jeden výrok od bývalého absolventa študentskej mobility: „Prečo odísť? Pretože potom sa môžeš vrátiť. Pretože až potom uvidíš to miesto, odkiaľ pochádzaš, novými očami a v nových farbách. A ľudia, tí ťa budú tiež vidieť iného. Vrátiť sa na miesto, odkiaľ si začal, nie je to isté, ako nikdy neodísť.“

Návrat je vždy ťažký. Ale Erasmus+ práve učí aj tomu, že si máme vážiť možnosť, ktorú sme dostali, nemáme si ju nechať len pre seba a máme aktívne budovať miesto, na ktorom sa to všetko začalo. Ďakujem za program Erasmus+, bez ktorého by som si samú seba už nevedela predstaviť.

Lucia Jantošovičová

Zostal čas aj na Pompeje a operu...

Na zahraničnej mobilite som sa doteraz zúčastnil tri razy. Po prvýkrát to bolo v Budapešti (ako doktorand), potom nasledovali Vilnius a Salerno (obe v rámci učiteľskej mobility). Spoločným znakom všetkých uvedených ciest bolo nielen to, že rozšírili moje akademické obzory, ale zároveň mi umožnili hlbšie spoznať spoločnosti, v ktorých som toto obdobie žil. Bola to skúsenosť, ktorá zborila mýty a predsudky: drvivá väčšina Maďarov sa vôbec nezaujíma o „historickú krivdu“ Trianonu, Litva stále bojuje s ko-

munistickým dedičstvom, napriek tomu však má závideniahodne kvalitnú univerzitu (Mikolas Romeris) a Taliani sú síce hluční, ale je to ten najpohostinnejší národ, aký som kedy zažil. O doprave v Neapole sa nejdem ani zmieňovať, tú by mal zažiť každý sám...

Isteže, medzi jednotlivými mobilitami boli z môjho pohľadu priepastné rozdiely. V rámci študentskej mobility si človek mohol dopriať pohodlie prednáškovej sály a výkladu prednášajúceho. Potiaľ sme sa začali až na skúškach alebo

čakajúc na vyhodnotenie seminárnych prác a esejí. Výhodou študentskej mobility nepochybne je, že popri spoznaní inej spoločnosti a krajiny (spoznaní, ktoré otvára nový svet a získava nových priateľov) si študenti môžu rozšíriť svoje vedomosti o predmety, ktoré im domáca univerzita neponúka alebo sa na študijnú látku pozerá z iného uhla pohľadu. Popri zdokonalení sa v jazyku je to jedna z mnohých devíz, ktoré mobilita poskytuje, študenti by však na ňu mali myslieť ešte pred samotnou cestou.

Piazza del Sapere

Učiteľská mobilita je iná. Tam v niektorých prípadoch nastupuje stres, ktorý spočiatku nedokáže zmierniť ani pohostinnosť domácich voči cudziemu kolegovi: Som dobre pripravený na prednášku? Nevypadne mi dôležité anglické slovíčko? Pochopia študenti, čo im chcem povedať? Nebudem ich nuďiť? Tieto pocity však spravidla zmiznú po úvodných vetách prednášky... Každé z uvedených miest malo svoje čaro (do Budapešti sa odvtedy vraciam aj niekoľkokrát do roka), najradšej si však spomínam na univerzitu v Salerne. Ako prednášajúci sa človek stretne s počiatočnou uzavretosťou svojich poslucháčov, čo je úplne prirodzené. Táto bariéra

v prípade Talianov rýchlo padla, len čo som povedal, že pochádzam zo Slovenska. Pre fanúšikov futbalu vysvetlenie nebude prekvapivé. Salerno sa totiž nachádza blízko Neapola a všetko slovenské je tam vítané s otvorenou náručou. A to vďaka Marekovi Hamšíkovi, ktorý je tam (ale nie inde!) rovnako populárny ako páter Pio. Následne človek musí spoznať miestne zvyklosti. V Taliansku napr. majú študenti v polovici prednášky pauzu, ktorá by oficiálne mala trvať 10 minút, ale do miestnosti sa vrátili vždy až po štvrt hodine. Pred odchodom sa ma však vždy opýtali, či mi môžu priniesť kávu alebo kapučíno... A hoci Taliani boli z pohľadu počtu prednášok náročnejší ako Litovci, človeku zariadili program tak, aby predpoludnie bolo pracovné a popoludnie voľné. A tak

zostal čas aj na Pompeje a operu v neapolskom Teatro di San Carlo... Hoci je ku koncu takýchto zamyslení obvyklé apelovať na študentov, aby prekonalí svoj strach a zúčastnili sa zahraničnej cesty, rád by som priestor, ktorý mi ponúka záver, využil na poďakovanie našej univerzitnej Erasmus koordinátorky Ing. Marte Sečkárovej, ktorá všetky moje zahraničné mobility administratívne zastrešila. Vďaka svojej bezhraničnej energii dokázala ťažkosti spojené s prípravou cesty vyriešiť skôr, ako by si človek uvedomil, že tu vôbec nejaký problém bol. Jej ústretovosť a otvorenosť sú neoceniteľnou pomocou pre každého, kto sa rozhodne cestovať. Už teraz sa teším na spoluprácu s ňou pri príprave ďalšej zahraničnej cesty...

Kristián Blaškovič, Právnická fakulta TU

Po prednáške so študentmi

Najlepšie rozhodnutie v mojom živote

V programe Erasmus som sa zúčastnila v letnom semestri 2013. Mala som vtedy 23 rokov a vycestovala som do nemeckého Eichstättu. Musím sa priznať, že moje rozhodovanie, či absolvovať zahraničný pobyt, bolo dosť neľahké. Lomcoval mnou strach. Čo tam budem sama robiť! Veď mi bude smutno za rodinou, za kamarátmi! Čo ak neurobím skúšky? Čo ak budem musieť kvôli Erasmu opakovať semester a predžovať si štúdium? Otázok a obáv bolo veľa, no napriek tomu som zozbierala všetku svoju odvahu a rozhodla som sa ísť. A bolo to jedno z mojich najlepších rozhodnutí v živote. Veľa ľudí odrádzajú pri takýchto okol-

nostiach „papierovačky“. Samozrejme, tie človeka neobídu ani pri vybavovaní zahraničného pobytu. V prípade Trnavskej univerzity to však nie je problém zvládnuť. Postará sa o vás totiž za-

hraničné oddelenie na čele s pani Ing. Martou Sečkárovou, ktorá so všetkým ochotne pomôže a poradí.

Všetky papiere boli vybavené, teda hurá do Nemecka! Bol to môj prvý výjazd do zahraničia na také dlhé obdobie, lúčenie s rodinou a priateľmi bolo preto, pochopiteľne, ťažké. Človek však po pár dňoch zabudne na všetko a začne si užívať zahraničný vzduch.

Po príchode do Nemecka sa ma hneď ujala študentka-tútorka, takže moje obavy z toho, že tam budem sama a neznalá pomerov, boli neopodstatnené. Volala sa Constanze a pomohla mi naozaj so všetkým, čo bolo treba – od školy až po praktické veci typu, kde sa

dá lacno najesť, kde zoženiem riad do kuchyne, čo môžem robiť vo voľnom čase... S Constanze sme si porozumeli a doteraz sme v intenzívnom kontakte a stále sa stretávame či už v Nemecku, na Slovensku, alebo v inej krajine. Okrem nej mi veľmi pomohlo aj zahraničné oddelenie Katolíckej univerzity v Eichstätt. Pracujú tam totiž veľmi milé osoby, ktoré vám taktiež poradia vo všetkom.

Štúdium bolo vynikajúce, učitelia, ktorí ma učili, úžasní. Boli zvyknutí pracovať so zahraničnými študentmi a prispôbovali tomu aj vyučovanie. Okrem klasických prednášok sme s nimi chodili na pikniky, mali sme hodiny v prírode, počas prestávok sme si dokonca párkrát spolu uvarili niečo pod zub. Výhodou zahraničného pobytu v Nemecku v letnom semestri je to, že u nich sa semester začína až okolo 20. apríla. Ja osobne som to riešila tak, že po dohode s mojimi vyučujúcimi na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity som si urobila všetky skúšky z letného semestra ešte predtým, ako som vycestovala. Komunikácia s vyučujúcimi na domovskej univerzite je veľmi dôležitá. Učitelia to ocenia a sú voči vám potom veľmi ústretoví. To mi umožnilo bezproblémový odchod do zahraničia.

A v čom ma Erasmus posunul najviac ďalej? Jednoznačne v samostatnosti, čo považujem za veľmi dôležité. Ešte dôležitejšie pre mňa však bolo to, že

som spoznala nové kultúry doslova z celého sveta. Mám kamarátov od USA cez Škandináviu, strednú Európu až po Áziu. Naučila som sa, že v Ázii je mlaskanie prejavom toho, že vám chutí, stretla som sa s tým, že v Nemecku jedia zemiakové placky s jablkovou detskou výživou, že v Austrálii musí človek pravidelne absolvovať skúšky na vodičák, no hlavne som si osvojila prijať inakosť. Naučila som sa chodiť po svete nielen s otvorenými očami, ale aj s otvoreným srdcom. Pochopila som, že nie je dôležité, akú má človek farbu pleti, akého je vierovyznania či akú má sexuálnu orientáciu. Dôležité je to, čo

sa skrýva v jeho vnútri. A na to nemajú vplyv hranice nijakého štátu. Som veľmi vďačná, že mi Trnavská univerzita umožnila absolvovať zahraničný pobyt, vďaka ktorému som sa oveľa zlepšila aj v ovládaní nemčiny. Tak neváhajte a šup na Erasmus!

P. S.: Pozor, účasť na Erasme spôsobuje silnú závislosť od cestovania a neprekonateľnú túžbu spoznať celý svet!

*Katarína Vilčeková,
absolventka Pedagogickej fakulty TU,
študijný program učiteľstvo akademických
predmetov v kombinácii matematika
a nemecký jazyk a literatúra*

Eichstätt

Semester v dánskom Esbjergu

O tom, že pôjdem študovať do zahraničia cez program Erasmus, som bola presvedčená od začiatku štúdia. Počúvala som o tom zo všetkých strán, aj od mojich kamarátov a videlo sa mi to ako skvelá príležitosť naučiť sa cudzí jazyk, získať nové vedomosti vo svojom odbore a spoznať nových ľudí. Jediné, čo ma zatiaľ držalo doma, bol strach. A to je najväčšia bariéra pre väčšinu študentov. Nevedomosť jazyka, obavy, či to zvládnem, nechcem ísť sám, pretože mám doma priateľa a iné podobné výhovorky nás brzdia v osobnom raste. Áno, začiatky sú ťažké. Sama som tiež nevedela tak dobre po anglicky, aby som prišla do cudzieho prostredia a začala veselo komunikovať so spolužiakmi. Všetko chcelo svoj čas. Ale aj tie ťažké situácie mi dali veľmi veľa. Naučila som sa samostatnosti a neskutočne ma to posilnilo.

Na výlete v Kodani

Všetky ťažké situácie napokon zatienili krásne zážitky, ktorých bolo oveľa viac. To, že som sa zlepšila v angličtine, azda ani nemusím zdôrazňovať. Dánsky školský systém ma veľmi príjemne prekvapil. Všetko bolo perfektne zorganizované a vždy načas. Výučba prebiehala formou prednášok, neustálych skupinových prác a diskusií medzi študentmi. Aktívny prístup zo strany študentov bol pre mňa šokujúci, no v pozitívnom zmysle slova. Podobne aj prístup profesorov, ktorí nás brali ako svojich kolegov. Oslovovali sme sa výlučne krstnými menami. Počas ústnych skúšok som nemala nijaké problémy aj napriek malej jazykovej bariére. V dánskych školách majú študenti vlastné priestory na štúdium, ktoré si môžu rezervovať napríklad na skupinové práce

Festival šarkanov na ostrove Fano

alebo projekty. Väčšina z nich sa chodila učiť do školy aj počas voľných dní. Pre nás študentov je asi najväčším lákadlom spoznávať nových ľudí a získať tak kamarátov zo zahraničia. A ja, dievča z dediny zo stredného Slovenska, som v malom dánskom meste Esbjerg

spoznala takmer celý svet. Pôvabné mesto s krásnou plážou, rozlohou podobné našej Trnave, kde si poviete, že ani nie je tu čo robiť. No veľká komunita medzinárodných ľudí sa vám postará o zážitky na celý život. Nie je to len v tom, že zrazu máte veľa nových kamarátov, ale spoznáte aj nové kultúry, náboženstvá, mentality, zvyky, hodnoty, názory. Je úžasné, ako veľmi vám pol rok dokáže obohatiť život! No, ako sa hovorí, v najlepšom treba prestať. A tak ďakujem za možnosť stráviť semester v Dánsku. Budem sa snažiť motivovať čo najviac študentov na Slovensku, aby využili túto možnosť a získali taký istý nezabudnuteľný zážitok a obrovskú skúsenosť ako ja.

Barbora Hajasová

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU

Užil som si mnoho z krás južného Talianska

Keď som sa po únavných 8 hodinách prebral zo spánku (ak sa tak dá nazvať „zabíjanie“ času v dopravnom prostriedku na autobusovej stanici v Lecce), bol som ešte stále nesvoj. Stále som myslel, že som na niečo zabudol, že nikto nevie, že mám prísť alebo že som dokonca v úplne inom meste. Našťastie moje obavy sa rýchlo rozplynuli, keď som zbadal na autobusovej stanici moju koordinátorku, ktorú som poznal zo skype-hovorov počas vybavovania stáže. Ubytoval som sa a zoznámil so spolubývajúcimi – inak perfektnými ľuďmi ako Tairi, estónskou dobrovoľníčkou, a Zsófiou, dobrovoľníčkou z Maďarska. Postupne som, samozrejme, spoznal aj ďalších kamarátov – nielen z Talianska, ale z celej Európy, a cez Couchsurfing aj z celého sveta.

Tak sa začala moja stáž v kultúrnom centre Manifatture Knos v Lecce, krásnom meste na juhu Talianska. Manifatture Knos, alebo len Knos, bola bývalá škola pre strojárrov, mechanikov, elektrotechnikov a neviem ešte pre koho všetkého. Išlo teda o komplex budov s hlavnou jednopodlažnou halou, vhodnou na rôzne druhy umeleckých, kultúrnych, hudobných, športo-

vých aj sociálnych aktivít – od chodenia na chodúľoch cez lezeckú stenu, koncerty a divadlo až po FAB LAB, kde chalani pomocou laserovej rezačky a 3D tlačiarne vyrábali, čo si zmysleli. Samozrejme, nemôžem vynechať naše aktivity, na ktorých som sa takisto podieľal, a Cyclofficinu – úžasné miesto pre všetkých nadšencov cyklistiky, kde ste si mohli za dobrovoľný príspevok prísť spraviť alebo opraviť vlastný bicykel.

Ako som spomenul, Knos je veľký priestor, čo má svoje pozitíva aj negatíva. Dokázali sme tam usporiadať párty alebo koncert pre niekoľko tisíc ľudí – v priestorových možnostiach a kapacite sme nemali v meste konkurenciu, ale na druhej strane po technickej stránke sme na celý priestor vrátane exteriérov boli dvaja-traja kolegovia nevynímajúc mňa, čo bolo, samozrejme, málo. O prácu teda nebola núdza, a ako to už väčšinou v kultúre chodí, každý robil, čo mohol, hlavne pred podujatiami, keď sa nestíhalo. Moje úlohy počas stáže boli najmä zo začiatku väčšinou manuálneho charakteru, keďže som tam – ako inak – prišiel bez akejkoľvek znalosti taliančiny

a Taliansko na juhu je viac-menej ako Slovensko. Nemyslím to v zlom, ani v dobrom, skrátka nie každý je ochotný okamžite začať s vami komunikovať po anglicky, čo bolo často aj dôvodom mnohých vtipných situácií.

Ale späť k práci! Najčastejšie s Dariom (bol to môj spolupracovník) sme sa starali o kompletne zabezpečenie chodu podujatí po technickej stránke, čo nebolo vždy jednoduché. Stále som sa snažil prácu chápať v širších súvislostiach a chodiť vždy a všade s otvorenými očami, aby som si odniesol čo možno najviac skúseností. Pripraviť pódium, osvetliť ho na divadelné predstavenie, ozvučiť na koncert a taktiež pretrieť podlahu, vyniesť smeti alebo byť vždy niekomu poruke počas podujatí a festivalov – to všetko občas vyžadovalo dávku sebazaprenia a odhodlania pre danú vec.

Z najvýznamnejších akcií spomeniem aspoň tie najzaujímavejšie. Určite k nim patril architektonický festival Incontri del Terzo Luogo, ktorý spolu s ďalšími priebežnými podujatiami a workshopmi mal pod taktovkou francúzsky architekt Gilles Clément. Preberali sa nové myšlienky nielen v architektúre, ale aj filozofii a pracovalo sa tiež v záhrade okolo Knosu, kde sme sa snažili naše nápady pretransformovať do reality (kolega chcel vnútri prekopať podlahu a zasadiť mandarínky, čo mu však nevyšlo). Taktiež medzinárodný projekt Creative Lenses, s účasťou aj slovenských kultúrnych centier Stani-

ca Záriečie v Žiline a košickými Kasárňami/Kultúrparkom. Tu išlo najmä o bližšiu spoluprácu kultúrnych centier a spoločný postup pri riešení predovšetkým ekonomických problémov v umeleckej oblasti, čo sa týka takmer všetkých nezávislých umeleckých projektov.

Ale nie všetko bolo len práca. Keď som sa naučil rozdeliť si deň po taliansky, čo znamenalo mať dlhú obednú prestávku a potom robiť alebo žiť až do neskorého večera, užil som si mnoho z krás južného Talianska. A tých krás tam je! Nedajú sa ani všetky opísať. Návštevy troch morí a krásnych pláží, výlety na bicykli, romantické vidiecke sídla a krajina v ich okolí, historické budovy v centrách miest s majestátnymi castellami a úžasné jedlo spolu so slnkom aj v čase zimy vytvorili naozaj nezabudnuteľné okamihy a pôsobili, že aj vďaka zaujímavej práci, veľmi milým a dobrým kamarátom sa mi len veľmi ťažko s Lecce a Talianskom lúčilo. Sľúbil som si, že sa tam určite budem vracieť, keďže je nemožné vidieť všetko, čo som chcel za tých šesť mesiacov uvidieť. A tým, ktorí váhajú, len stručne pripomeniem, že je úžasné využiť túto možnosť, ktorú nám naša univerzita a európske možnosti ponúkajú. Už si vôbec neviem predstaviť, ako bolo možné ešte pred 27 rokmi žiť v totalite a za uzavretými hranicami.

Jozef Trnka, absolvent TU, odbor dejiny umenia

Očarená maurskou kultúrou

Absolvovala som bakalársky diplom z odboru animácia výtvarného umenia a som študentkou prvého stupňa v magisterskom ročníku v odbore pedagogika výtvarného umenia. V júni tohto roku som ukončila postgraduálnu praktickú stáž v španielskom meste Granada. Náplň mojej práce spočívala v reštaurovaní objektov a vytváraní nových predmetov – kópií z historických monumentov a maurskej kultúry.

Podmienky stáže som našla pomocou stránky ERASMUSINTERS.COM, kde som sa zaregistrovala po ukončení môjho prvého študijného Erasmu, ktorý som absolvovala v roku 2014 v meste Kayseri v centrálnej časti Turecka. Tu som študovala pol roka na vysokej umeleckej škole a získala veľmi cenné skúsenosti týkajúce sa systému štúdia, vedomostí z učiva či praktických zručností pre život v cudzine. Hlavne som zvládla podmienky, keď sa človek musí spoľahnúť len sám na seba, keďže som sa ocitla v cudzine úplne sama. Po návrate z Turecka som mala veľkú chuť zopakovať si Erasmus aj na magisterskom stupni, lebo život v cudzine ma zaujal a cítila som kvalitatívne zlepšenie v mojej profesii či osobnostných schopnostiach.

Po ukončení bakalárskych štátnic som sa prihlásila do magisterského ročníka.

Už predtým mi chodili na stránku ERASMUSINTERS.COM, kde som mala vyplnený profil a pridané portfólio so životopisom, ponuky na stáž do rôznych krajín. Objavili sa aj ponuky na platené stáže, ale vybrala som si dobrovoľnícku stáž v Španielsku pre spoločnosť DOCTUM. Rozhodujúcou prioritou pre môj výber bola v prvom rade krajina a potom ponuka práce, pracovné podmienky a úroveň kvality zamestnania v danej spoločnosti alebo firme. Spoločnosť DOCTUM pracuje pre všetky najväčšie historické monumenty, ktoré sú zapísané v organizácii UNESCO. Najčastejšie pre palác Alhambra, ktorý sa nachádza v Granade a je najnavštev-

vovanejším turistickým miestom v celej Andalúzii. Taktiež pracujú pre paláce v Seville, Córdoba alebo Madride. Tieto paláce zadávali objednávky na výrobu originálnych kópií predmetov na predaj pre zákazníkov a druhá časť práce sa zamerala na reštaurovanie historických objektov. To bola aj náplň mojej práce. Iní študenti mohli pôsobiť ako marketingoví makléri, dizajnéri webu alebo dizajnéri objektov v 3D programoch, prekladatelia či sprievodcovia.

Mali sme troch vedúcich. Jeden bol šéfom celej spoločnosti DOCTUM (on bol zároveň aj mojím koordinátorom), druhý mal na starosti ateliéry, zadával nám prácu, koľko kusov a aké predmety máme vyrobiť, a tretia bola mentora, ktorá nám určovala, kto bude akú konkrétnu robotu robiť a popritom nám vysvetľovala všetky pracovné postupy. Každý stážista začínal od najjednoduchšej práce, reštaurovania a fixovania chybných a poškodených kúskov, a postupom času sme sa učili a pripravovali ku komplikovanejšej robote, či už to bola začiatočná výroba predmetov zo sadry, maľovanie maurských ornamentov alebo lepenie pravého zlata alebo striebra. Pre mňa bola každá z týchto aktivít veľmi zaujímavá a rýchlo som sa učila novým veciam a technikám. Najviac ma zaujala práca so zla-

tom, keďže som nič podobné doteraz nerobila. Vedúci boli s mojím výkonom vždycky spokojní. Prospelo mi, že mám umelecké ctenie, jemnú motoriku práce s detailami a tiež viem dobre kombinovať farby. Medzi mnou a vedúcimi sa časom vytvorila veľká dôvera a niektoré predmety som mohla vytvárať a malovať podľa svojich predstáv.

Pre spoločnosť DOCTUM som pracovala deväť mesiacov od septembra do júna a táto robota ma každý deň naplňovala radosťou. V ateliéri nás bolo väčšinou do 10 dievčat a každá z nich pochádzala z iného kúta sveta. Prevažne sme sa rozprávali po anglicky, ale prichádzali aj dievčatá, ktoré už ovládali španielčinu a s našou vedúcou sa rozprávali len po španielsky. Pre mňa to bola dobrá príležitosť naučiť sa nový jazyk. Mali sme zaplatený kurz španielčiny, ktorý sme navštevovali dvakrát do týždňa. Španielčinu som si obľúbila, a tak som sa prihlásila ešte na dva ďalšie kurzy, aby som vedela lepšie komunikovať s ľuďmi, keďže v Granade veľa Španielov po anglicky nehovorí, hoci je to frekventované turistické mesto.

V rámci práce nám vedúci ateliéru zadával aj rôzne úlohy na doma, napríklad zisťovať si informácie o kultúrnych pamiatkach, o ich histórii... Vďaka tomu sme mohli zase lepšie pracovať s ornamentmi z maurskej kultúry a tiež sme lepšie chápali význam určitých symbolov i písmo. Vedúci nám prednášal o Alhambre, o materiáloch, ktoré sa

používali v minulosti aj teraz, o jednotlivých kúskoch, ktoré sme potom vytvárali na objednávku. Zadával nám aj kreatívne úlohy na vytváranie vlastných ornamentálnych štruktúr, ktoré sme si samy navrhovali. Nie všetky si vybral na realizáciu, len tie najlepšie. Ateliér bol profesionálne dobre vybavený, nechýbali žiadne pomôcky či ochranné odevy, a keď sme potrebovali niečo navyše, vedúci nám to vždy ochotne zabezpečil. V ateliéroch panovala neustáta veselá, pozitívna atmosféra, čo nás povzbudzovalo do roboty.

Vďaka Erasmu som mala úžasnú príležitosť vidieť kus sveta, lebo popri robote a štúdiu som veľa cestovala tak v Turecku, ako aj v Španielsku. Každá krajina mi ukázala niečo nové, niečo odlišné. Spoznala som sa s mnohými dobrými ľuďmi a zažila kopec nezabudnuteľných zážitkov a dobrodružstiev. Taktiež som sa naučila samostatnosti a zodpovednosti za svoje úsudky a činy či rozhodnutia v komplikovaných situáciách. Hlavne vďaka programu Erasmus+ som nadobudla výborné pracovné, praktické aj študijné skúsenosti, ktoré môžem zahrnúť do svojho curriculum vitae a ktoré mi späťne pomôžu pri nadobudnutí budúceho zamestnania. Navyše som sa naučila dva cudzie jazyky, ktoré sú tiež potrebné na lepšiu komunikáciu s ľuďmi. Erasmovské pobyty mi poskytli iný pohľad na svet a na ľudí, keďže som sa stretávala s ľuďmi rôznych kultúr a náboženstiev. Som veľmi vďačná za

každú príležitosť, ktorú mi program Erasmus+ poskytol, lebo si uvedomujem, že v budúcnosti, po ukončení magisterského stupňa môjho štúdia, mi všetky tieto skúsenosti budú nápomocné pri zlepšovaní kariérneho rastu.

Každému študentovi, ktorý je cieľavedomý a má odvahu vycestovať, by som chcela povedať, že program Erasmus+ je tou najlepšou voľbou, ako zistiť, čo všetko pre neho ponúka zahraničie a čo sám dokáže spraviť pre seba a svoju budúcnosť, kam až dokáže posunúť svoje osobné hranice. Lebo to, čo sa naučí v zahraničí, môže uplatniť tak v iných krajinách, ako aj u nás na Slovensku.

Budúcim účastníkom, študentom programu Erasmus+, by som chcela odporučiť, aby si hlavne vybrali dobrú lokalitu na stáž alebo štúdium v zahraničí, lebo od toho závisí úspech ich pobytu. Treba si pozisťovať čo najviac informácií o danej lokalite, o univerzite alebo pracovnej spoločnosti, o možnostiach ubytovania a podmienkach na život, lebo v mojom prípade som si vždycky hľadala ubytovanie sama, čo nebolo najjednoduchšie. Najlepšie sa dajú získať informácie od iných erasmovských študentov, ktorí sú na mobilite alebo ju absolvovali.

*Katarína Čaplická,
študentka Trnavskej univerzity,
odbor pedagogika výtvarného umenia*

Trnava will always be my home

One of the most common questions that people ask me a lot is: How is the Erasmus experience?

Well, it's not easy because you have to leave your home, your family, your friends, your country. Your whole routine will change. I am so excited that

after 2-3 hours on an airplane my life will change completely. At first, I was anxious I thought that I will not be able to pass the exams, to find friends, to be in a country that I haven't been before and that I will not be able to speak my native language.

But despite my fears, now after 5 months my Erasmus is over, as many people think. But it's not. I met so many people from all around the world, I was able to see more perspectives of my study field in another country, I am able to compare 2 different systems of

studying and I gain more knowledge. My teachers were amazing and they helped me a lot, we spoke about our experiences in our field of study and all of us tried to learn from each other. I have learned so many things that will be useful in the future.

But the knowledge that you gain is not only about your studies. Erasmus makes you stronger, it will transform you in a better person, you will interact with people from different countries and cultures and even if you don't share the same ideas you will discuss about it. ESN is one of the organizations that will make your Erasmus experience even more better, with many activities and many opportunities to meet people, to try foods from different countries, to teach your native language to others and to learn other languages. Also, you will have the opportunity to travel in many places, in the same country or even in different countries.

Erasmus made me happier! For me, it's not 5-12 months of parties. It is so many months that make you more responsible, you will meet so many people, even the last days, that you will have a strong bond with them. Erasmus is not a part of your life, Erasmus is a small life, your own small planet, that can't be destroyed. For me, Erasmus is not over because I will always have my Erasmus family, the people who were with me during the good and the bad days, the people who I shared so many experiences with, the people who we travel together, the people with whom when I am with them I feel that we were born to meet each other! The university of Trnava (Truni) will be my favourite university! I know that if I will be good at my job, my teachers will be one of the reasons that I will be good at it. Trnava is not the city that I used to stay for my Erasmus, Trnava will always be my home.

I hope that more people would like to take part in the Erasmus programme, because you cannot compare it with another experience. And if some students need help about the Erasmus I will be happy to help them.

I want to say thank you to everyone who made my Erasmus experience better!

Ďakujem ☺

Foteini Klapsaki

Osem dôvodov, prečo ísť na Erasmus pobyt

Po celý čas pobytu študent dostáva grant, ktorý väčšinou pokryje tie najdôležitejšie náklady. Účasť na takomto pobyte má obrovské množstvo výhod.

1. Naučíte sa cudzie jazyky

Najväčšou výhodou Erasmus pobytov sú jednoznačne cudzie jazyky, či už je to angličtina, alebo nejaký iný jazyk. Väčšina univerzít ponúka študijné Erasmus programy v angličtine, ale študovať v domovskom jazyku danej krajiny je tiež možné. Záleží to od univerzity a samozrejme od krajiny, v ktorej chcete študovať. Pokiaľ sa rozhodnete pre študijný program v angličtine, univerzita zadarmo v rámci Erasmu ponúka jazykové hodiny, kde sa naučíte základy domovského jazyka.

2. Spoznáte nových ľudí

Na Erasme nebudete sami, ale s množstvom ľudí pochádzajúcich zo všetkých kútov Európy s rovnakou chuťou socializovať sa. Takýto zážitok taktiež otvorí oči, stanete sa omnoho otvorenejší a tolerantnejší nielen voči iným kultúram a národnostiam, ale všeobecne voči všetkým okolo seba. Na Erasme sa veľmi ľahko vytvárajú nové priateľstvá, ktoré sú na celý život.

3. Budete cestovať

Nová krajina a nové prostredie sú výbornou príležitosťou na cestovanie. Nielenže už Erasmus sám o sebe je cestovateľským zážitkom, ale začne vás to lákať viac cestovať.

4. Osamostatníte sa

Na niekoľko mesiacov ste na všetko sám, čo je na jednej strane skvelá sloboda, ale na tej druhej zodpovednosť. A práve v takýchto situáciách sa človek osamostatní, prestane sa spoliehať na ostatných okolo seba a začne sa spoliehať sám na seba. Je to skvelá príprava na život po škole.

5. Zistíte, kto ste

Na Erasmus chodia študenti väčšinou sami. Práve nový začiatok v cudzej krajine človeku pomôže zistiť, kto vlastne je, spoznať svoje silné a slabé stránky, objasniť si svoje priority. Často má študent príležitosť vyskúšať nové veci, ktoré nikdy predtým neskúsil.

6. Získate nový pohľad na štúdium

Erasmus je skvelá príležitosť zistiť, ako vyzerá štúdium aj na iných školách alebo úplne v iných krajinách. Máte možnosť porovnávať. Tým, že každá škola má trochu iné predmety, možno konečne zistíte, čo vás v rámci vášho odboru zaujíma.

7. Ľahšie sa zamestnáte

Akokoľvek zahraničná skúsenosť vyzerá výborne v životopise a pri hlásení sa do zamestnania. Podľa štúdie skúmajúcej vplyv tohto programu na zamestnateľnosť mladých ľudí majú absolventi Erasmu o polovicu nižšiu pravdepodobnosť dlhodobého nezamestnania sa ako študenti, ktorí tento program neabsolvovali. Zo štúdie tiež vyplynulo, že 92 % zamestnávateľov hľadá u svojich zamestnancov črty, ktoré sa počas tohto programu rozvíjajú, ako napríklad tolerancia, schopnosť riešiť problémy a poznanie svojich silných a slabých stránok.

8. Možno spoznáte životného partnera

Podľa spomínanej štúdie 27 % absolventov Erasmus programu stretlo svojho životného partnera na pobyte v zahraničí. Šanca stretnúť svoju životnú lásku je teda 1 : 4.

(krátené)

(Zdroj: edoworld.sk)

Filozofická fakulta

Naši pedagógovia na Dňoch európskeho kultúrneho dedičstva

Jednou z prvých akcií v rámci *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* (DEKD) 2017 sa stala prednáška *Archeologické výskumy a objavy na území mesta Trnavy – prezentácia pod hviezdami*, ktorá sa konala 6. septembra v Univerzitnom parčíku. Pútavé rozprávanie o archeológii v Trnave bolo prvé svojho druhu a napriek daždivému počasiu prilákalo cca 40 poslucháčov rôznych vekových skupín. S veľkým záujmom sa stretli najmä výsledky výskumov na trnavskej kalvárii a v okolí Kostola sv. Jakuba. V nadväznosti na túto prednášku sprevádzal 8. septembra Erik Hrnčiarik záujemcov po vybraných lokalitách, ktoré počas svojej 20-ročnej existencie skúmali pracovníci a študenti Katedry klasickej archeológie FF TU.

Dňa 7. septembra sa v priestoroch Radnice uskutočnila prednáška Vladimíra Rábika na tému *Trhy a jarmoky v Trnave v stredoveku*. Prednášajúci predstavil význam trhov v živote mestskej spoločnosti a poukázal na ich charakter ekonomický, právny (boli verejnými miestami), sociálny (sociálna a spoločenská rozmanitosť obyvateľstva vo vysokej koncentrácii), kultúrny (miesto prezentácie ľudovej kultúry) a sídliskový (vplyv trhov na rozvoj miest). Charakter trhov v stredoveku bol dvojaký: týždenné trhy sa konali pravidelne v konkrétny deň v týždni; výročné trhy – jarmoky s ročnou periodicitou a niekoľkodňovým až niekoľkotýždňovým trvaním v konkrétny termín v roku. Počas stredoveku Trnava získala jarmočné práva na celkom päť výročných trhov, okrem nich sa v meste konali aj týždenné trhy. Súčasný tradičný trnavský jarmok sa viaže na privilégium kráľa Vladislava II. z roku 1508.

Zuzana Dzurňáková previedla 9. septembra poslucháčov vznikom Trnavskej univerzity a jej historicko-kultúrnym po-

S veľkým záujmom sa stretlo putovanie po lokalitách archeologického výskumu

zadím, úzko súvisiacim s osobnosťou zakladateľa Petra Pázmaňa. Záujemcovia následne navštívili Kostol sv. Jána Krstiteľa, kde sa dozvedeli o historických budovách Trnavskej univerzity a postupnej výstavbe univerzitných konventov a seminárov. Pokračovalo sa prechádzkou po Námestí sv. Mikuláša, kde bola krátka prednáška o histórii námestia, o dôvode výstavby barokových stĺpov, ich význame, o sochách, stredovekej a barokovej histórii Kostola sv. Mikuláša. Prednášajúca akcentovala jeho význam z hľadiska prístavby barokovej kaplnky, v ktorej sa uchováva obraz Panny Márie Trnavskej.

Katarína Karabová 14. septembra v historických priestoroch Trnavskej mestskej veže upriamila svoju pozornosť na trnavské pamätihodnosti a ich zobrazenie v historických latinských dielach z prostredia Trnavskej univerzity (1635 – 1777). V básnickom diele mladého jezuitskeho básnika Františka Babaia si všimla nielen architektonické skvosty Trnavy, ale aj slávnych mužov ako pamätihodné piliere trnavskej vzdelanosti.

Hlavným cieľom prednášky Tomáša Kolona (21. 9.) bolo bližšie predstaviť tehly a ďalšiu stavebnú keramiku ako dôležitú a v minulosti často neprávom opomínanú súčasť materiálnej kultúry. Pálená hlina ako základný technologický a stavebný materiál sprevádza ľudstvo od nepamäti. Široká škála uplatnenia stavebnej keramiky na juhozápadnom Slovensku súvisela s relatívne ľahkou dostupnosťou kvalitnej suroviny v geografickom prostredí trnavskej sprásovej tabule, ale i s jej nenáročným výrobným postupom a samotnými izolačnými či konštrukčnými vlastnosťami. Prednášajúci zdôraznil, že doklady tehliarskej výroby v Trnave sa opierajú predovšetkým o výsledky archeologických, stavebno-historických a historických výskumov.

Po stopách histórie Trnavy

Úspech študentky psychológie

V dňoch 26. – 27. apríla 2017 sa na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Ostravskej univerzity konal 17. ročník Medzinárodných študentských psychologických dní a zároveň 18. ročník Celoslovenskej konferencie ŠVOČ. Na podujatí sa zúčastnilo 23 súťažných prác z katedri psychológie zo Slovenska a Čiech. Študentka tretieho ročníka z Katedry psychológie FF TU Nikola Boldišová obsadila 3. miesto

v celoslovenskom kole so svojou prácou *Situačné prediktory recipročného správania*. V práci prezentovala kvázi-experiment, na ktorom sa zúčastnilo 95 probantov. Výsledky jej štúdie potvrdili fungovanie princípu recipročného správania, pričom autorka upozornila na možnosti jeho manipulovania. Nikole Boldišovej srdečne blahoželáme a ďakujeme za reprezentáciu fakulty i katedry.

Vedecko-pedagogické aktivity na katedre filozofie

Počas letných mesiacov sa na pôde filozofickej fakulty uskutočnili dve úspešné obhajoby doktorandov v študijnom odbore systematická filozofia, ktorým bol udelený titul PhD. Dňa 29. júna bola obhájená dizertačná práca Mareka Krchu na tému *Dôvera a nedôvera v dobro v človeku v dielach vybraných filozofov Východu a Západu* a 25. augusta dizertačná práca Moniky Benkovej v anglickom jazyku pod názvom *Loving and Being Loved: A Contribution to Phenomenology of*

Love. Novým doktorom filozofie blahoželáme!

V snahe reagovať na súčasné výskumno-vzdelávacie trendy v oblasti filozofie sa od akademického roku 2013/14 otvoril magisterský študijný program kognitívne štúdiá v slovenčine. Toto počiatočné úsilie sa pretavilo do možnosti študovať príslušný magisterský program Cognitive Studies aj v anglickom jazyku. CogSci predstavuje štvorsesemestrálny kurz v hlavných disciplínach v rámci CogSci pre

domácich aj zahraničných študentov, s možnosťou časť štúdia absolvovať aj na zahraničných univerzitách. Medzi plánované aktivity nadchádzajúceho zimného semestra akad. roka 2017/18, ktoré by mohli osloviť aj širšiu akademickú obec, patrí odborné podujatie „One week with...“, tentoraz so zvučným menom v oblasti kognitívnej neuroestetiky, prof. Anjanom Chatterjeem z University of Pennsylvania. Srdečne pozývame!

Dá sa pod vodou „kopat“? Áno!

Presvedčili sa o tom účastníci Letnej školy podvodnej archeológie v chorvátskom Tkone na ostrove Pašman od 2. do 9. septembra 2017. Akcia nadviazala na minuloročný workshop a vznikla aj vďaka iniciatíve katedry klasickej archeológie a okrem jej študentov Milana Hrabkovského a Matúša Barbuščáka a odbornej asistentky Miroslavy Daňovej sa na nej zúčastnili aj ďalší kolegovia zo Slovenska, Slovinska, Nemecka a Albánska.

Letnú školu pripravili archeológovia zo Zadarskej univerzity, Inštitútu ARS NAUTICA a potápačského centra FOKA pod vedením profesorky Ireny Radić Rossi. Súčasťou bola séria odborných prednášok o metodike a špecifikách archeologického výskumu pod vodou a jeho vývoji, demonštrovaná na štúdiách z rôznych častí chorvátskeho pobrežia. Nadobudnuté informácie bolo možné overovať v praxi, kde sa frekventanti postupne podieľali na prieskume novej lokality pod vodou, vytýčení sond a na samotnom odkryvaní náleziska pod vodou. To sa, sa-

mozrejme, nerobilo lopatou a fúrikom, ale sediment sa odsával systémom hadíc. Vďaka atypickému prostrediu, ktoré výrazne obmedzuje verbálnu komunikáciu, si mohli vyskúšať tímovú prácu za sťažených podmienok.

Vyvrcholením týždenného programu bol ponor k vraku lode pri ostrove Gnalić v hĺbke 24 – 28 m, kde bolo možné vidieť použitie metód v praxi a vyskúšať si hľadanie artefaktov, odoberanie vzoriek a odsávanie sedimentu vo väčšej hĺbke. Vrak lode je zároveň od roku 2012 súčasťou medzinárodného výskumu, ktorý implikuje moderné metódy v archeológii. Výsledky štúdií, rekonštrukcie, zoznam spolupracujúcich inštitúcií i dokumenty sú dostupné online na www.adriaproject.org alebo na YouTube.

Letná škola bol príjemný, aj keď náročný spôsob, ako sa bližšie zoznámiť s metódami archeológie pod vodou. Organizátori by podobnú aktivitu dlhšieho trvania radi zopakovali aj na budúci rok a motivovali tak študentov i absolventov s potápačskou kvalifikáciou k lepšiemu spoznaniu metód tejto špecifickej časti archeológie a postupne vytvorili tím schopný podobné výskumy samostatne realizovať aj na Slovensku.

Pripravili: E. Hrnčiarik, V. Rábik, Z. Dzurňáková, K. Karabová, T. Kolon, M. Schwarz, M. Rušinová, M. Daňová

Pedagogická fakulta

Škola za mrežami

Doc. Juraj Hladký v relácii RTVS Večerné reflexie

Ako sa docent z Katedry slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty TU môže stať väzenským učiteľom?

Veľmi jednoducho. Keďže som z Leopoldova, hneď po skončení štúdia ma oslovili z leopoldovskej väznice, či by som nezobral malý úväzok v rámci večerného maturitného vzdelávania odsúdených, konkrétne predmety slovenčina a občianska náuka. Maturitné vzdelávanie, ktoré organizačne zabezpečovalo občianske združenie Maják a jej riaditeľka je absolventkou našej fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Dr. Martina Justová, sa malo skončiť po troch rokoch. Maturitným odsúdeným som bol aj triedny. Po roku mi do úväzku pribalili aj hodiny slovenčiny a občianskej náuky v učňovskom vzdelávaní, a tak v leopoldovskej väznici učím už pätnásť rokov. V bežnom živote to pre mňa znamená, že utorky popoludní mám v kalendári označené červenými výkričníkmi, čo znamená, že pre bežný svet v tom čase neexistujem.

Ako by si charakterizoval svojich študentov?

Asi ako bežných študentov večernej či diaľkovej formy štúdia v civilnom svete, ibaže sú oblečení v uniformách, najčastejšie v *modrákoch*, ako ich volajú. Iných rozdielov niet. Azda len ten, že v tejto škole nezvoní. Vekové rozhranie v ročníkoch je od 18 do 40 rokov, výnimočne sa nájdu aj starší študenti.

Myslíte si, že je to dnes už utópia? Omyl! Predstavujeme vám jeden špecifický model vzdelávania. Nejde o nijaký exotický pobyt v rámci Erasmu. Edukačný proces totiž prebieha aj v atypických podmienkach – napríklad vo väzniciach. Doc. Juraj Hladký, PhD., je jedným z tých, ktorí už pár rôčkov vzdelávajú väzňov v leopoldovskom Ústave na výkon trestu odňatia slobody a v Ústave na výkon väzby.

Nemáš niekedy strach? Je na hodine prítomný aj niekto z dozorcov?

Strach som zatiaľ nepocítil. Asi to súvisí s tým, s akým očakávaním učiteľ do tohto prostredia prichádza. Staršia kolegyňa, ktorú som aj ja zažil ako študent, tu vydržala dva mesiace a musela odísť, pretože odsúdení si kvôli jej nevyberanému správaniu pred ňou začali odpúvať. Ak sem však človek prichádza s tým, že má isté poslanie a k študentom sa správa s rešpektom, nemal by mať problém s ich správaním ani s tým, že oni budú rešpektovať jeho. Počas vyučovania je na školskom stredisku delimitovaný príslušník zboru, ale priamo na vyučovaní nie je. Myslím si, že by to ani nebolo vhodné.

Predstav nám štruktúru jednej hodiny. V čom sa odlišuje od tej „normálnej“?

Veľkých rozdielov niet. Možno len v tom, že beriem ohľad na to, že sú to ľudia v treste, s rôznym vzdelaním a rôznymi vzorcami správania, komunikačnými schopnosťami, neraz s drogovou minulosťou, ktorá mohla pozmeniť ich schopnosť pripravovať sa na vyučovanie. Ale zasa sú to aj ľudia s inžinierskymi titulmi, sčítaní a rozhladení. To sa dá občas ťažšie zladiť. Ani tak netrvám na prísnych faktografických vedomostiach ako na tom, aby si rozvíjali komunikačné zručnosti slovom aj písmom, chápali literatúru ako umelecký obraz sveta a vedeli ho dešifrovať, aby text vedeli správne chápať, ale ho aj správne tvoriť – v akejkoľvek podobe. A zasa ich zaujíma to, ako sa v literárnohistorickom vývine odráža doba a človek. Usilujem sa používať veľa neučebnicových a nečítankových informácií, ktoré sú však

zaujímavé a ľahšie si potom zapamätajú to, čo preberáme.

Aké vzdelanie je osobám vo výkone trestu poskytnuté?

V leopoldovskej väznici sa väzni vzdelávajú od roku 1856, škola s elementárnym vzdelávaním tu bola od počiatku väznice. V 19. storočí sa vyučovalo trívium – čítať, písať, počítat. Za prvej ČSR sa odsúdení učili 8 hodín týždenne v dvoch triedach. V každej bolo okolo sto žiakov, rozdelených do menších skupín. Väzni školáci zároveň zvykli spievať v spevokole, hrať vo väzenskej hudbe, organizovali prednášky zo zdravotvedy, občianskej náuky a pod. V období socializmu tu boli zaužívané kurzy pre negramotných väzňov, tie, žiaľ, dnes už nejestvujú, a učňovské vzdelávanie. Podľa mojich informácií je dnes maturitné vzdelávanie odsúdených iba v ilavskej väznici, v niektorých ústavoch sa uskutočňuje učňovské vzdelávanie. Absolvent štúdia získa riadny výučný list, čiže jeho zamestnávateľ nezistí, že ho získal vo výkone trestu. Vyučujeme v malej kúrii zo začiatku 18. storočia, ktorá slúžila ako príbytok veliteľa pevnosti a neskôr riaditeľa väznice a pisára. Triedy vyzerajú štandardne ako školské učebne.

Môže sa stať tvojím žiakom väzeň s hocíjakým priestupkom alebo podlieha výber študentov nejakým špecifickým kritériám?

Do vzdelávania majú možnosť prihlásiť sa odsúdení z ktorejkoľvek väznice. Ak majú naň predpoklady a ide o väznicu s rovnakým stupňom strázenia, ktorý závisí od spáchaného trestného činu, majú šancu, že sa do vzdelávania do-

stanú. Prihliada sa aj na to, aby sa im trest blížil ku koncu a vzdelanie a získané zručnosti pomohli využiť pri hľadaní práce v civilnom živote. Väzni popri štúdiu v ústave aj riadne pracujú a vzdelávanie absolvujú v popoludňajších hodinách. Do školy ich privádzajú z rôznych pracovísk, potom sa podrobujú prehliadkam a pod. Vnútri väznice je to veľa procesov, ktoré je občas náročné logisticky zladit'. Ak by učiteľ na vyučovanie neprišiel, vznikne problém. Dal by sa napohľad riešiť zlúčením tried, ale je to náročné pre učiteľa a nezodpovedá to vnútorným predpisom, pretože nie každý odsúdený sa môže bezprostredne stretnúť s každým iným odsúdeným.

Spomínala som strach... Nemôže sa predsa len stať, že vyučovanie, kde je prítomný jeden učiteľ a XY študentov s neslávnou minulosťou, sa stane nebezpečným?

Napadlo mi to len v prvý vyučovací deň vo väznici. V jednotlivých ročníkoch mám v triede zvyčajne 10 až 20 študentov. Som presvedčený o tom, že ak by aj došlo k incidentu, ostatní študenti by sa postavili práve na stranu pedagóga. A nemyslím si, že len preto, že ak by to neurobili, sami by si spôsobili problém, z ktorého by im hrozil *nášup*, a teda predĺženie trestu. Hoci viem, že sú to odsúdení, predovšetkým sú to pre mňa študenti. To, že si odpykávajú trest, je pre mňa len informácia. Sú to ľudia, ktorí síce zlyhali, ale dokážu pomerne jasne hodnotiť svoj život a hovoriť o hodnotách, ktoré – aj keď to znie z pohľadu zvonka paradoxne – vyznávajú a ctia si ich. Mnohí si ich začnú uvedomovať práve tu. A nemyslím si, že je to len môj pedagogický optimizmus. Skôr si myslím, že väznice strácajú aspiráciu na resocializačnú prax. Nemali by sme zabúdať, že raz sa takmer všetci z nich dostanú von a budeme od nich očakávať, že sa zaradia naspäť do spoločnosti. Nezodpovedanou otázkou je, ako na to budú pripravení z jestvujúceho výkonu trestu.

Opýtam sa trochu nadľahčene: a čo známkovanie? Nemôže práve toto niekoho výbušného podnietiť k agresívnemu výstupu?

Úprimne poviem, že je mi trápne ťahať pred tabuľu dospelých študentov v úplne neosobnom prostredí. Pri hodnotení preferujem písomné práce, píšeme veľa slohových prác. Nájdu sa takí, čo mi odovzdávali 20-stranové slohy, pretože

si z nich spravili akýsi prostriedok psychohygieny. Nič proti tomu nenamietam, ak sa vmestili do štýlu a žánra, a každému do práce napíšem aspoň stručnú spätnú väzbu, ktorá sa dotýka jeho komunikačných a štylizovaných schopností, niečo odporučím a podobne. Za tých 15 rokov som mal v triede troch majstrov pera – poviedkarov. Chlapci zároveň vedia, že neznášam podvody – to pochopia po prvých odpísaných slohových prácach, za ktoré poctivo zinkasujú päťky. Oni často nevedia, že podozrivý text stačí zadať do googlu a sme pri skutočnom autorovi – mysleli si, že čítam všetko, čo mi príde do ruky, a tak som ich odhalil. A tak si postupne zvyknú na poctivú prípravu, aj sa občas pochvália, kto im s čím pomohol. Myslím si, že primeraná dôvera a úcta je na mieste aj v tomto prostredí. Hoci konflikt pre známky som nemal, stretol som sa s rizikovými situáciami, ale tie nesúviseli s mojou bezpečnosťou.

Čo sa v tomto prostredí pokladá za edukačný úspech? Dobrá známka? Seriózne spracovaná domáca úloha? Chuť spolupracovať?

Edukačný úspech je aj to, že človek dokáže v tomto stereotypnom prostredí na vyučovacej hodine vnímať a pracovať, keďže do školy prichádza po práci. Keďže tam chodím ako civilní učiteľia s civilným jazykom a s civilnými názormi, máme predpoklad na to, aby sme boli úspešní. A to je pre študentov v tomto striktnom prostredí vzácné. Keď sa dozvedia, že pracujem na univerzite, nejde im do hlavy, že chodím učiť aj ich. Jeden zo študentov ma dlhodobo nahlas upodozrieval, že ich chodím študovať. Viem, že každého z nás si spočiatku *preklepnú*. Keď časom pochopia úmysel učiteľa, sami dokážu byť aj iniciatívni, chcú prezentovať svoje názory a dokážu si vypýtať aj čosi navyše. Nie však vždy. Mám taký smutný pocit, že pre učiteľa je to občas podnetnejšie prostredie ako to naše aktuálne vysokoškolské. Na občianskej je pre mňa dôležité, aby sa naučili rešpektovať názor druhého

a skutočnosť, že kde sa začína sloboda iného, tam sa končí moja sloboda.

Si jazykár. Inšpirovalo ťa väzenské prostredie k nejakej odbornej práci?

V tomto prostredí sa stretávam s výrazovými prostriedkami, ktoré sa v jazykovede bežne chápu ako argot. Keď sa však v tomto prostredí pohybujete dlhšie a všimáte si, kto a ako ich používa, zistíte, že nejde o argot, ale o sekundárny slang, ktorý je bežnému človeku nezrozumiteľný preto, že nie je členom

Maturitné skúšky vo väznici

spoločenstva žijúceho vo väznici. Väzenský slang má pre svoje špecifiká len veľmi malý komunikačný rádius a v minulosti bol preto nesprávne chápaný ako argot, pri ktorom sa nesprávne preferovala sociálna podmienenosť. Pokúšam sa preto prostredníctvom štúdií vysvetľovať jeho podstatu a fungovanie a verím, že sa nám podarí časom uskutočniť podrobný výskum aj v iných väzniciach a dokumentovať podmienky dynamickej stability tohto slangu. Mňa len teší, že na predbežné výsledky, ktoré som dávnejšie prezentoval v odborných kruhoch, nadviazali českí kolegovia a potvrdili, že správnejšie je chápať väzenskú reč ako slang, nie ako argot, pretože mu chýba vnútorná konšpiračná motivácia a funkcia.

O učení vo väznici by sa dalo rozprávať veľmi dlho. Čitateľom, ktorí majú záujem o ďalšie podrobnosti, môžem odporučiť stránku <https://www.rtvsk/radio/archiv/1692>. Doc. Juraj Hladký ako hosť relácie RTVS *Večerné reflexie* hovoril o väznici a slangu s redaktorkou Hanou Michalčíkovou.

Svojomu kolegovi za rozhovor ďakuje

Gabriela Magalová

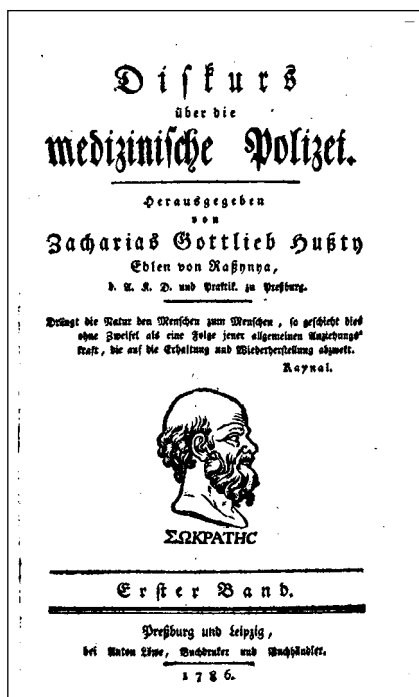
Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

K významu pojmu zdravie verejnosti

Návrh na túto súvahu píšem po rokoch (po viac ako dvadsiatich) môjho pôsobenia v oblasti, ktorú bežne poznáme pod názvom verejné zdravotníctvo, zdôrazňuje prof. Martin Rusnák. Obaja autori sa neustále stretávame so spýtavým pohľadom, keď aj kolegom-lekárom povieme „učím zdravie verejnosti“. Málokto vie, o čom hovoríme, niektorí sa spýtajú, či to je bývalá hygiena alebo sociálna medicína...

V odborných publikáciách doma i vo svete sa dá nájsť viacero definícií pôvodného anglického pojmu *public health*, ktoré zároveň naznačujú aj obsah tohto biomedicínskeho odboru. Národná knižnica medicíny v Bethesda (USA) pristupuje k definícii pragmaticky, keď hovorí, že: *Public health (Zdravie verejnosti) sa zaoberá prevenciou, detekciou a kontrolou ochorení a ochranou a podporou zdravia v komunite alebo na úrovni populácie*. Zároveň dodáva, že *zahŕňa súbor biologických, epidemiologických, sociálnych a štatistických vied a postupov určených na meranie, ochranu a podporu zdravia na úrovni obyvateľstva*. Zdravie verejnosti sa prekrýva s mnohými oblasťami medicíny vzhľadom na rastúce sústredenie sa biomedicínskeho výskumu na populáciu, rastúce obavy z bioterorizmu a dôležitosť epidemiologických metód v klinických štúdiách (NLM, 2017).

Z nášho pohľadu je kľúčom k vymedzeniu pojmu určenie komunity alebo populácie. Na jednej strane máme teda starostlivosť o zdravie jednotlivca v zmysle diagnostiky a liečby, ktorú zvykneme nazývať *klinickou medicínou*. Všade tam, kde ide o zdravie celých skupín jednotlivcov, či to nazveme komunitou, alebo pracovníkmi v určitej prevádzke,

alebo rodinou, či obyvateľov krajiny alebo sveta, vtedy hovoríme o zdraví populácie. Delenie sa zdá jasné, ale problém nastáva vtedy, keď sa zamyslíme nad službami pre zdravie jednotlivca. Takže v tomto pohľade by mal lekár alebo sestra, ktorí diagnostikujú ochorenie alebo ho liečia, patriť do klinickej medicíny, ale oddelenie v nemocnici, nemocnica, lekári a zdravotnícki pracovníci v okrese, kraji či v krajine sú už v ka-

tegorii zdravia verejnosti. Áno, je to určite tak a nie vždy sa na to myslí. Zároveň je to jeden z dôvodov, prečo sa mnohé funkcie klinickej medicíny a zdravia verejnosti prekrývajú a prečo je potrebné, aby obe strany poznali podstatu, princípy tej druhej. Preto je žiaduce, aby bol praktický lekár oboznámený so svojím postavením v rámci systému poskytovania nielen zdravotníckych, ale aj väčšiny služieb, ktoré sa týkajú zdravia. Preto odborník na zdravie verejnosti, napríklad epidemiológ alebo dietológ (nutricionista), či pracovník ochrany zdravia pri práci, pozná základné aspekty možných ochorení v jeho oblasti. Diskusia, ktorá sa vedie medzi odborníkmi oboch strán na tému, či niektoré funkcie zdravia verejnosti môže vykonávať výhradne človek, ktorý absolvoval lekársku fakultu, v tomto zmysle stráca opodstatnenie. Záleží na súlade požadovaných kompetencií odborníka s očakávanými výkonmi.

Ešte jeden dôležitý aspekt je vyjadrený vo viacerých definíciách, aj keď rôznymi formuláciami. Je ním snaha o rovnosť v zdraví, spravodlivosť, kvalitu. Žiaľ, formulácie z Európy, a tiež zo Slovenska, neobsahujú tento rozmer, čoho následok je malá angažovanosť odborníkov na zdravie verejnosti v dosahovaní rovnosti či hodnotení kvality služieb. Zároveň možno konštatovať, že sa tento postoj postupne mení, napríklad zvyšujúcim sa záujmom o ochorenia spôsobené zdravotníckou starostlivosťou. Taktiež sústavné hodnotenie nerovnosti v zdraví a v prístupe k službám pre zdravie nie je zdôrazňované politikmi ani manažérmi.

Ešte jeden aspekt by sme zdôraznili, a tým je historický súvis s Bratislavou a najmä s Trnavskou univerzitou. Centralistické tendencie v habsburskej monarchii odráža kniha Johana Petra Franka, ktorá zhŕňa princípy ochrany zdravia obyvateľov miest pod názvom *System einer vollständigen medicinischen Polizey* (1788). Frank svojím poňatím štátom kontrolovanej hygieny položil základy pre prvú účinnú liečbu mnohých ochorení. Na túto publikáciu reagoval absolvent lekárskej fakulty Universitas Tyrnaviensis Teofil Zachariáš Huszty (1754 – 1803), prírodovedec, prešporský mestský lekár a priekopník očkovania detí proti kiahňam, ktorý

vydal v Prešporku roku 1786 knihu s názvom *Diskurs über die medizinische Polizei* (Rozprava o zdravotnej polícii). Monografia získala medzinárodné uznanie. Výsledkom bolo zriadenie katedry zdravotnej polície na lekárskej fakulte v Pešti. Z uvedeného vyplýva, že termín *verejné zdravotníctvo* je zavádzajúci a nevystihuje obsah a ciele činností zameraných na *zdravie verejnosti*. Rovnako kombinácia *verejné zdravie* implikuje existenciu súkromného zdravia. *Zdravie verejnosti* nie je jediným termínom, ktorý sa ponúka, *sociálna medicína* by sa mohla pokojne navrátiť a prihlásiť k svojim historickým koreňom. Dnes sa stále

viac používa výraz *globálne zdravie* s cieľom nazerania na problematiku zdravia verejnosti ako výsledku globálnych pohybov. Prikláňame sa k termínu **zdravie verejnosti** – z dôvodov, ktoré sme naznačili v tomto príspevku.

prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc.,
prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.
Katedra verejného zdravotníctva FZaSP

Plný text tejto súvahy nájde záujemca na stránke
http://rusnak.truni.sk/prednasky/zdravie_verejnosti/Uvod/2017_09_Zdravie%20verejnosti.pdf

Priaznivci verejného zdravotníctva

Na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity sa 12. mája uskutočnilo prvé stretnutie *Združenia priaznivcov verejného zdravotníctva*, ktoré sa od januára tohto roku formuje pod zastrešením katedry verejného zdravotníctva. Koordinátor združenia prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc., usporiadal stretnutie pri príležitosti nadchádzajúceho 10. výročia ukončenia štúdia viacerých členov tohto združenia – absolventov FZaSP a 25. výročia obnovenia činnosti Trnavskej univerzity.

Komorné stretnutie otvoril profesor M. Rusnák informáciou o prioritách združenia, medzi ktoré patrí podpora a rozvoj vzťahov medzi priaznivcami, absolventmi, zamestnancami, študentmi a priateľmi katedry verejného zdravotníctva, zber údajov o profesionálnom pôsobení svojich absolventov, ako aj vytvorenie priestoru na prezentáciu ich mimoriadnych výsledkov. Nasledoval príhovor Mgr. Michaely Machajovej, PhD., ktorá v zastúpení vedúcej katedry doc. Ing. Margaréty Kačmárikovej, PhD., priblížila súčasné napredovanie a rozvoj katedry, ako aj možnosti ďalšieho špecializačného vzdelávania Master of Public Health (MPH) pre verejných zdravotníkov. Doc. PhDr. Daniela Kállayová, PhD., zastupujúca Ministerstvo zdravotníctva

SR, obohatila stretnutie prednáškou, ktorá medzi účastníkmi stretnutia, pochádzajúcimi z radov akademickej obce, Úradu verejného zdravotníctva SR, regionálnych úradov verejného zdravotníctva či firiem poskytujúcich pracovné zdravotné služby, vyvolala búrlivú diskusiu o uplatnení verejného zdravotníka. Na záver stretnutia odovzdali účastníkom, ktorí sa prihlásili do Združenia priaznivcov verejného zdravotníctva, certifikáty, čím boli slávnostne prijatí za jeho členov.

Možno predpokladať, že vďaka takýmto stretnutiam vzniknú partner-

stvá vedeckého a pracovného charakteru, ktoré prispejú k ďalšiemu rozvoju zdravia verejnosti – verejného zdravotníctva na Slovensku.

Kontaktné osoby Združenia priaznivcov verejného zdravotníctva:
prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc. (martin.rusnak@truni.sk),
Mgr. Zuzana Klocháňová, PhD. (zuzana.klochanova@truni.sk),
Mgr. Denisa Jakubcová, PhD. (denisa.jakubcova@truni.sk).

Z. K.

Stretnutie Združenia priaznivcov verejného zdravotníctva

Teologická fakulta

Dekan našej fakulty viceprezidentom ESCT

V dňoch 30. augusta – 2. septembra t. r. sa v Štrasburgu uskutočnila medzinárodná teologická interdisciplinárna konferencia Európskej spoločnosti pre katolícku teológiu (ESCT) *The Challenge of fraternity*, na ktorej sa zúčastnil i dekan Teologickej fakulty Trnavskej univerzity Miloš Lichner. Počas konferencie bola odovzdaná aj cena za najlepšiu teologickú knihu a vystúpili na nej mnohí významní rečníci. Kongres sa koná každé dva roky. V rámci Európskej spoločnosti pre katolícku teológiu existujú aj medzinárodné a národné regionálne sekcie, v ktorých majú zastúpenie tiež slovenskí teológovia.

V závere štrasburského kongresu sa uskutočnilo valné zhromaždenie Európskej spoločnosti pre katolícku teológiu, na ktorom okrem iného volili nového viceprezidenta ESCT, ktorý sa po dvoch rokoch stáva automaticky prezidentom spoločnosti. Na nasledujúce dvojročné obdobie sa viceprezidentom ESCT stal náš dekan Miloš Lichner. Jednou z viacerých úloh, ktoré vyplývajú viceprezidentovi z jeho funkcie, je príprava medzinárodnej konferencie v jeho domovskej krajine.

Náš dekan bol za viceprezidenta zvolený jednomyseľne, pričom novým prezidentom sa stala žena – prof. Marie-Jo Thiel z univerzity v Štrasburgu. Zároveň boli zvolení aj noví členovia predsedníctva ESCT.

„Ďakujem za dôveru, ktorú mi vyjadrili kolegovia-teológovia. Viacerých z nich poznám ako autorov významných kníh, ktoré som čítal – a teraz mi dali svoj hlas. Moja radosť je o to väčšia, že je to po prvýkrát, čo sa predsedníctvo Európskej spoločnosti pre katolícku teológiu posúva do bývalého tzv. východného bloku. Prýšti z toho zároveň aj pocit zodpovednosti, pretože vždy sa volí viceprezident, ktorý sa automaticky stáva po dvoch rokoch prezidentom spoločnosti, pričom samotná agenda viceprezidenta je dosť veľká a pribudne mi k mojim terajším povinnostiam,“ reagoval na svoje zvolenie doc. Miloš Lichner. Slovenská spoločnosť pre katolícku teológiu (SSKT) bola zriadená Konferenciou biskupov Slovenska na 56. plenárnom zasadnutí v Prešove 12. februára 2007 a založená na prvom ustanovujúcom zhromaždení 18. mája 2007 v kňazskom seminári v Badíne.

Slovenská spoločnosť je sekciou ESCT od svojho vzniku. Prvým predsedom bol Cyril Hišem, dekan Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. V apríli 2015 na 8. valnom zhromaždení SSKT bol za nového predsedu zvolený jeho dovtedajší výkonný tajomník a spoluzakladateľ Miloš Lichner SJ.

Ingrid Hašková
Foto: Peter Zimen

Mimoriadne štipendium pre deviatich študentov

Dňa 31. mája bolo našim deviatim študentom udelené mimoriadne štipendium Trnavskej univerzity za výnimočný študijný výsledok. Ocenenia študentom odovzdal prodekan teologickej fakulty Miroslav Karaba. Niektorí si ho prevzali osobne, iní sa na preberaní pre povinnosti osobne

nezúčastnili. V apríli 2017 študenti organizovali víkendovú prax, ako aj workshop pre nevidomých. Táto prax mala mimoriadny ohlas zo strany účastníkov, ale aj ostatných študentov fakulty.

(I. H.)

Spolupráca s teologickou fakultou v Tilburgu

Významnou udalosťou Teologickej fakulty TU je jej spolupráca s teologickou fakultou v holandskom Tilburgu. Dňa 23. mája sa uskutočnilo vzájomné stretnutie, na ktorom prednášal Jozef Žuffa. Spolupráca fakúlt sa týka oblasti pastorálnej teológie, kde sa skúmajú zmeny v hodnoto-

vých rebríčkoch a náboženského prežívania mládeže. Ide o výskumnú prácu, ktorá nám pomáha lepšie porozumieť svetu okolo nás.

(I. H.)

Vybrané texty latinských cirkevných otcov

Miloš Lichner – Katarína Karabová: Vybrané pohľady na latinských autorov kresťanského staroveku II, III. Trnava : Dobrá kniha, 2015, 2016, 163 s., 193 s.

Pre študentov všetkých stupňov teologického štúdia vrátane univerzity tretieho veku sú určené učebné texty, ktoré vznikli ako výsledok spolupráce teológa a klasickej filologičky. Obaja autori sú pedagógmi Trnavskej univerzity s dlhoročnými skúsenosťami: Miloš Lichner sa vo vedecko-výskumnej činnosti zameriava na patristiku a patrológiu, Katarína Karabová je autorkou učebných textov *Patristická literatúra* (Trnava 2015) aj prekladu spisu sv. Augustína *Soliloquia – Samovravy* (Trnava 2007). Učebnice obsahujú vybrané texty latinských cirkevných otcov v bilingválnej latinsko-slovenskej verzii, ku ktorým sú pripojené úvody a poznámkový aparát. Sprístupňujú diela, prípadne časti, ktoré dosiaľ na Sloven-

sku neboli preložené, a tak možno dúfať, že budú užitočné nielen pre študentov, ale oslovia širší okruh čitateľov so záujmom o patristickú spisbu.

Druhý diel ponúka texty siedmich autorov: Ambróz z Milána, Vincent Lerinský, Hilár z Poitiers, Aurelius Augustinus, Apponius, Chromatius z Akvileie, Lev Veľký; v tretej časti sú práce Ambrosa, Aurelia Augustina, Cézara z Arles, Apponia, Petra Chrysologa, Leva Veľkého a Gregora Veľkého. Navyše sú doňho zahrnuté texty kánonov synody v Elvíre a starobylé vyznanie viery *Fides Damasi*. Vybrané texty nastoľujú dôležité teologické otázky a otvárajú študentom priestor na štúdium vývoja teologického myslenia i stálosti katolíckej

tradície. Obsahová rôznorodosť textov, ktoré sa týkajú cirkevného práva, ranocirkevnej peniténčnej praxe, katechumenátu, kristológie, ekleziológie, pastorálnej teológie a teológie sviatostí, je pozitívom oboch učebníc. Bilingválne vydanie navyše umožňuje študentom porovnať slovenský preklad s latinským originálom.

Ku kladom recenzovaných publikácií nepochybne patrí aj to, že autori v rámci poznámkového aparátu upozorňujú na relevantné domáce a zahraničné vedecké štúdie a uvádzajú úryvky z diel ďalších cirkevných otcov zaoberajúcich sa problematikou súvisiacou s obsahom textov. Môžeme konštatovať, že autori vybrali diela, ktoré významne prispeli k formovaniu učenia Cirkvi a kresťanstva ako jedného zo základných pilierov európskeho myslenia a kultúry.

Erika Juríková

Trnava pútnické mesto

V mesiaci november sa môžeme stretnúť so zvýšeným pohybom pútnikov smerujúcich do Baziliky sv. Mikuláša v Trnave. Pútnici z mesta aj širokého okolia sú účastníci tradičnej deväťdňovej pobožnosti – *Trnavskej novény k úcte Panny Márie*.

V bazilike sa nachádza obraz Panny Márie, ktorý je kópiou svätoalexjského obrazu v Ríme. Originálny portrét Márie podľa tradície namaloval evanjelista Lukáš z Antiochie, maliar a lekár. Obraz predstavuje Pannu Máriu samotnú, bez dieťaťa. Z Ríma ho priniesol kňaz František Forgáč. V roku 1663 sa objavil na obraze krvavý pot, v roku 1708 pozorovali veriaci slzenie na obraze trikrát a pot na tvári Márie videli aj v roku 1710. V komisii, ktorej členovia pod prisahou potvrdili pravdivosť tohto úkazu, boli aj profesori a študenti Universitas Tyrnaviensis. V uvedených rokoch sa uskutočnili vážne dejinné udalosti dotýkajúce sa aj Trnavy, ktoré dávajú skutočnosťiam na obraze mimoriadnu vážnosť.

V roku 1710, v čase hroznej morovej rany v Trnave, keď zomrelo mnoho Trnavčanov a neboli zriedkavé prípady, že vymreli všetci obyvatelia mno-

hých domov, po prosebnej procesii Trnavčanov nesúcich s úctou milostivý obraz cez ulice a námestie a po modlitbe v chráme mor prestal. To, že mestu Trnava sa vyhli moslimské turecké vojská, ako aj mnohé ďalšie udalosti spojené s ochranou mesta, obyvatelia s dôverou pripisujú ochrane Panny Márie, označovanej ako Trnavská. Milostivý obraz je aj dnes nesený ulicami mesta. Obraz sa nachádza v kaplnke a podľa dávneho záväzku sa vždy v sobotu o 10. hodine v tejto kaplnke slúži svätá omša. Krásny hymnus na počesť Panny Márie napísal veľký mariánsky ctiteľ Peter Pázmaň, zakladateľ našej univerzity. Najstaršie modlitby k Trnavskej Panne Márii v slovenčine vydala Trnavská univerzita v rokoch 1771 a 1774. Trnavčania považujú Pannu Máriu za svoju matku a ochrankyňu. (Dostupné informácie: H. Radváni – M. Kubinec: *Trnavská Panna Mária*. Lúč, 2012 a internetová stránka *Fara Trnava-mesto*.)

Bohumil Chmelík

Právnická fakulta

Letná škola medzinárodného práva

Tohtoročná *Letná škola medzinárodného práva* sa konala v dňoch 3. – 7. júla na pôde Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Záštitu nad ňou prevzal rektor univerzity prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., otvorila ju dekanica fakulty doc. JUDr. Mgr. Andrea Olšovská, PhD., a pripravili ju Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo, ELSA – SR, Právnická fakulta Trnavskej univerzity, Právnická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe a Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave pod „taktovkou“ vedúcej Katedry medzinárodného práva a európskeho práva PF TU doc. JUDr. Dagmar Lantajovej, PhD.

Účastníkom pripravili obsahovo bohatý týždeň, v rámci ktorého odznali prednášky na aktuálne témy súvisiace s problematickou aplikáciou medzinárodného humanitárneho práva, deklaráciou o bezpečných školách a ochranou vzdelávania počas ozbrojených konfliktov, medzinárodnoprávnymi aspektmi manželstiev uzatváraných v zahraničí, slovenskou zahraničnou službou, medzinárodnými sankciami, problematikou terorizmu, migrácie, konzulárnej pomoci, medzinárodných zmlúv a podobne. Prednášali nielen akademici zo

špičkových vedeckých pracovísk, ale aj profesionáli z ministerstiev zahraničných vecí, vládnych aj mimovládnych organizácií. Nechýbal ani spoločenský a športový program.

Michaela Moravčíková
Foto: František Hanušiak

Workshop na tému kritické myslenie

Druhý letný workshop na tému kritické myslenie, určený najmä pre vedecko-pedagogických zamestnancov a doktorandov Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, sa konal 16. júna 2017 v priestoroch Collegium Novum. Prednášal prof. Mgr. Mgr. Andrej Dé-muth, PhD., vedúci Katedry filozofie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Venoval sa problematike kri-

tického myslenia z hľadiska pochopenia informácie v širších súvislostiach, poznania motívov a kvalifikácií autorov, logickej súdržnosti tvrdení, overovania dôkazov, vyvodzovania dôsledkov. Neobišiel ani vedeckú metodológiu a vzťahy závislosti. Pozornosť frekventantov zacieliť na skutočnosť, že kritické myslenie je aj procesom zdokonaľovania vlastného štruktúrovaného logického prejavu.

Podujatím sa fakulta usiluje prispieť k rozvoju osobnosti zamestnancov, zlepšeniu ich kognitívnych a komunikačných schopností, ako aj pedagogických zručností. Zároveň si ním pripomenula 350. výročie založenia právnickej fakulty historickej Trnavskej univerzity a 25. výročie znovuzrovnania Trnavskej univerzity v Trnave.

Michaela Moravčíková

Ochrana osobných údajov z pohľadu európskej legislatívy

Dňa 26. apríla 2017 Katedra pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia Právnickej fakulty Trnavskej univerzity zorganizovala workshop, spojený s prednáškou JUDr. Jakuba Morávka, PhD., z Katedry pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia Právnickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe na tému ochrany osobných údajov z pohľadu novej európskej legislatívy. Prednáška bola určená pre študentov a študentky aj pre odbornú verejnosť.

Po prednáške nasledoval workshop, na ktorom sa zúčastnili vyučujúci a vyučujúce z právnických fakúlt tak Trnavskej univerzity, ako aj pražskej Karlovej univerzity. Okrem odborníkov a odborníčok z akademickej oblasti sa na podujatí zúčastnila aj odborná verejnosť z praxe špecializujúca sa na problema-

tiku ochrany osobných údajov. Workshop viedla prof. JUDr. Helena Barancová, DrSc., ktorá poukázala na problematiku osobných údajov z pohľadu činnosti zamestnávateľa a následne sa ochrane osobných údajov a súkromia venovala diskusia optikou pracovnoprávných vzťahov. Prínosnou z pohľadu vedy a praxe bola diskusia k novému nariadeniu EÚ č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Nová právna úprava sa má uplatňovať od 25. mája 2018 a v súčasnosti je predmetom mnohých odborných diskusií a seminárov.

Andrea Olšovská

Stretnutie katedier obchodného práva

Katedra občianskeho a obchodného práva PF TU tento rok organizovala už tradičné stretnutie katedier obchodného práva českých a slovenských právnických fakúlt. Stretnutie sa konalo 8. a 9. júna v príjemnom prostredí hotela Park v Piešťanoch.

Na stretnutí sa zúčastnili reprezentanti Západočeskej univerzity v Plzni, Univerzity Karlovej v Prahe, Masarykovej univerzity v Brne, Palackého univerzity v Olomouci, Univerzity Komenského v Bratislave, Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a, samozrejme, Trnavskej univerzity v Trnave.

Úvod stretnutia bol venovaný výmene skúseností v oblasti výučby a spôsobu skúšania obchodného práva a novým trendom v právnickom vzdelávaní. Nasledovala spoločná prehliadka mesta Piešťany. Záver prvého dňa patril spoločenskému posedeniu.

Stretnutie katedier obchodného práva bolo spojené s vedeckou konferenciou na tému *Porušenie zmluvných povinností a nesplnenie dlhu v súkromnom práve a ich následky*, ktorá sa konala počas druhého dňa stretnutia. Konferenciu pripravili v rámci projektu VEGA č. 1/0094/15 *Porušenie zmluvných povinností a nesplnenie dlhu v súkromnom práve a ich ná-*

sledky – analýza a tvorba terminologicky a systematicky odvodneného a jednotného systému nápravných prostriedkov pre zmluvné strany podnikateľov, nepodnikateľov aj spotrebiteľov.

Verejnosť sa bude môcť s výstupmi z konferencie oboznámiť v pripravovanom zborníku.

Daniela Hlobíková, foto autorka

Náš sused – Ukrajina

Ďalšie, už štvrté podujatie z cyklu *Naši susedia – naši priatelia*, zameraného na právne, spoločenské a politické medziny v dejinách krajín susediacich so Slovenskou republikou, ktorý Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

organizuje pri príležitosti 350. výročia založenia Právnickej fakulty historickej Trnavskej univerzity a 25. výročia obnovenia Trnavskej univerzity v Trnave, patrilo 5. mája 2017 Ukrajine. Podujatie na domácej pôde otvorila dekanica Právnickej fakulty TU doc. JUDr. Mgr. Andrea Oľšovská, PhD. Organizátori využili aj študijný pobyt dvoch ukrajinských štipendistov Národného štipendijného programu SAIA, ktorí v tom čase vďaka tomuto programu vykonávali svoj výskum na Katedre teórie práva a ústavného práva, na Katedre medzinárodného práva a európskeho práva a v Ústave pre právne otázky nábo-

ženskej slobody PF TU. S prednáškou *Religious Life in Contemporary Ukraine* vystúpil doc. JUDr. ThDr. Alexander Bilash, CSc., riaditeľ Ústavu konfesijného práva Užhorodskej národnej univerzity v Užhorode, a s prednáškou *Armed Conflict in Ukraine: Law, Politics and Cultural Choice* Dr. Konstantyn Gorobets z Odeskej právnickej akadémie Národnej univerzity v Odese. ThLic. Mgr. M. Moravčíková, Th.D., účastníkov podujatia do problematiky viedla prednáškou *Ukraine in East-West Stramlines*.

Michaela Moravčíková
Foto autorka

Hermeneutika – problém interpretácie

Jeden z letných workshopov pripravených pre pedagógov, výskumných pracovníkov a doktorandov Právnickej fakulty TU na tému *Hermeneutika – problém interpretácie* sa v zasadačej miestnosti Collegium novum konal 1. júna 2017. V rámci celouniverzitnej či medzifakultnej spolupráce bol jeho hlavným lektorom doc. Mgr. Ladislav Tkáčik, OFMCap, Ph.D.U, z Katedry filozofie Filozofickej fakulty TU.

Doc. Tkáčik je členom Centra fenomenologických štúdií. Venuje sa nielen fenomenológii, ale aj filozofickej teológii, stredovekej filozofii, filozofii kultúry a filozofickej hermeneutike. Aj keď sa pozornosť workshopu koncentrovala predovšetkým na právnu hermeneutiku, lektor ju v úvodnom slove zasadil do všeobecnej a filozofickej hermeneutiky. Vysvetlil s her-

meneutikou spojený problém jazyka ako prostriedku, ktorým je človek schopný niečo vyjadriť. Frekventanti sa zoznámili s dejinami témy od Aristotela cez Filóna Alexandrijského, Origena až po súčasnosť. Prednášateľ im priblížil hlavných teoretikov hermeneutiky a základné diela, viedol ich do problematiky súčasnej filozofickej hermeneutiky a načrtol prípady súvisiace s právnou hermeneutikou. Zaujala predovšetkým otázka alegórie, univerzality, rôzne spôsoby čítania textu, rôzne roviny textu a ich čitateľa, ako aj otázka stupňa stotožnenia myslenia s vyjadrením. Podujatie nepochybne podnietilo k hlbšiemu záujmu nielen o hermeneutiku, ale aj o vzťah filozofie a práva v širšom meradle.

Michaela Moravčíková

Ars sine scientia nihil est

Budovy historickej Trnavskej univerzity na kolorovanej pohľadnici z roku 1917. Reprófoto: Kalendár Trnava 2016.

Tento rok je pre Trnavskú univerzitu výnimočný nielen preto, že si pripomínáme 25. výročie obnovenia univerzity v Trnave, ale aj 350. výročie založenia právnickej fakulty. Je to zároveň príležitosť pripomenúť si túto novovekú pedagogickú a vedeckú inštitúciu v kontexte meniacich sa foriem vzdelávania. Dejiny výchovy a vzdelávania sú mnohako prepletené s celkovým kultúrnym životom, politickým, ekonomickým, sociálnym a svetonázorovým vývojom. Je to významný fenomén, ktorý osobitným spôsobom reflektuje všetky zmeny v spoločnosti, pretože kritériá pre pravdu a poznanie sú prinajmenšom ovplyvnené, ak nie priamo určované, spoločenským prostredím. V 16. a 17. storočí mali rozhodujúci vplyv na oblasť školstva a výchovy v Európe reformácia a rekatolizácia.

Na začiatku 17. storočia na čele katolíckej cirkvi v Uhorsku stáli horliví rekatolizátori – ostrihomskí arcibiskupi, kardináli František Forgáč (1607 – 1615) a Peter Pázmaň (1616 – 1637). Do Trnavy, ktorá bola sídlom ostrihomskej kapituly a arcibiskupa od roku 1543, povolal F. Forgáč jezuitov v roku 1615 a P. Pázmaň o dve decéna neskôr založil katolícku vysokú školu, tzv. *studium generale* – všeobecné štúdium. Toto pomenovanie vyučovacích zariadení sa používalo už od stredoveku, pretože sa tu rozvíjali všetky vedecké štúdiá a štúdium malo nadregionálny charakter. Latinské slovo *universitas* pôvodne označovalo voľné slobodné združenie učiteľov a študentov, ktoré získalo rozličné privilégia rešpektované svetskou aj duchovnou mocou, neskôr známe ako akademické slobody.

Novovzniknutá Trnavská univerzita disponovala podľa potvrdenia cisára Ferdinanda II. (1619 – 1637) z roku 1635 rovnakými právami, aké mali ostatné vysoké školy v habsburskej monarchii. Vzorom jej bola predovšetkým jezuitská univerzita v Štajerskom Hradci. Zakladateľ určil hlavný cieľ Trnavskej univerzity – „šíriť katolícku vieru v Uhorsku“ a jej správu zveril do rúk Spoločnosti Ježišovej. Organizačnú štruktúru a učebný plán univerzity určoval študijný poriadok, tzv. *Ratio studiorum*, platný od roku 1599 pre všetky stupne škôl na celom svete riadené jezuitskou rehoľou. V učení sa riadilo zásadou: nie mnoho, ale dokonale.

Jezuitské školstvo bolo trojstupňové. Nižšie štúdiá obvykle začínali tzv. prípravnou triedou a trvali 4 – 5 rokov. Na tie nadväzovali kolégia a po skončení kolégií mohli študenti pokračovať na univerzite. Ako súčasť kolégia sa zvyčajne zria-

dovali šesťročné latinské školy – gymnáziá. Cieľom vzdelania v gymnáziu bolo dokonalé osvojenie latinského jazyka. V obsahu vzdelávania figurovalo aj sedem slobodných umení. Základné *trivium* bolo zamerané na jazyk (gramatika, logika, rétorika), kým *quadrivium* na číslce (aritmetika, geometria, astronómia) a hudbu. Univerzitný komplex tvorilo gymnázium, filozofická a teologická fakulta. Bola tu možnosť pričlenenia aj ďalších fakúlt. Gymnázium končili študenti obvykle vo veku 15 – 17 rokov, trojročný kurz na filozofickej fakulte navštevovali 17- až 20-roční a štvorročnú teológiu absolvovali študenti ako 24-roční.

Jezuiti v Trnave otvorili gymnázium v roku 1616. Šesťtriedne gymnázium sa nazývalo aj fakultou jazykov (*facultas linguarum*) a slúžilo ako prípravka pre filozofickú fakultu, ktorej absolvovanie bolo nevyhnutné pre štúdium teológie. Filozofia bola stále slúžkou teológie ako v stredoveku. Spočiatku mala Trnavská univerzita len filozofickú (*facultas artium*) a teologickú fakultu (*facultas theologiae*). Hlavnou úlohou univerzitného štúdia nebolo v danom období objavovať nové poznatky, ale odovzdávať už poznané. Učitelia sa sústredili na predstavenie a objasnenie názorov autorít, akými boli Aristoteles, Tomáš Akvinský a pod. Protireformácia je vlastne oživením stredovekej katolíckej zbožnosti, návrat ku kresťanským prameňom, cirkevným otcom, ale poznačená duchom novej doby – humanizmom a renesanciou.

Jezuiti ovládli celé školstvo v katolíckych krajinách Európy na dve storočia. Na druhej strane v novoveku je stále výraznejšia centralizácia štátnej správy, ktorá so sebou prináša i rozmach úradníctva a byrokracie. Už v zakladacej listine Trnavskej univerzity Peter Pázmaň ako jeden z dôvodov založenia univerzity uviedol, aby na nej „schopní ľudia získavali vzdelanie potrebné na vedenie cirkvi, ako aj na verejnú správu“. Narastajúca potreba vzdelaných a práva znalých úradníkov si vynútila zriadenie právnickej fakulty (*facultas iurisprudentiae*) pri Trnavskej univerzite v roku 1667. Základiny, z ktorých bola financovaná, spravovala ostrihomská kapitula, a nie jezuiti.

Obdobie 17. storočia v Európe je obdobím veľkých systémov a metód, keď zdrojom myšlienkových provokácií bola prírodná či mechanická filozofia, teda prírodoveda. Jej intelektuálne novátorstvo spočívalo nielen v odmietaní stredovekej, ale aj antickej tradície a celého obrazu sveta, v ktorom dominovala Platónova a Aristotelova filozofia. Akademické kruhy prejavovali

Ilustrácia prednášky na vysokej škole, tzv. *studium generale*

Titulná strana jezuitského školského poriadku, tzv. *Ratio studiorum*

Alegória klasického vzdelania (*ars*)

Alegória vedy (*scientia*)

vali voči novej filozofii značný odpor, a tak si zástancovia nových metód založili vlastné organizácie – vedecké spoločnosti a akadémie vied, v ktorých kládli dôraz na štúdium prírody. Vedieť všetko alebo aspoň vedieť o všetkom bolo ideálom novovekých učencov, ale nárast množstva nových poznatkov viedol k špecializácii a vzniku takých nových vedeckých disciplín i inštitúcií, ako boli botanické záhrady, anatomické ústavy, observatória či laboratória. Vo všetkých oblastiach sa hľadal objektívny prírodný, najradšej matematicky vyjadriteľný poriadok vecí. Kým v 17. storočí prevažovala systematicka a objektívne štruktúry, osvietenské 18. storočie sústreďovalo svoj záujem na človeka a jeho prospech. Postupne sa zmenila aj úloha vyšších vzdelávacích inštitúcií, odovzdávanie tradičných poznatkov nahradilo intelektuálne novátorstvo, u kandidátov na titul sa očakával príspevok k poznaniu a akademici boli vystavení tlaku nájsť zmysel svojej intelektuálnej činnosti v objavovaní nového.

Na vysokých školách v habsburskej monarchii tento proces prebiehal pomalšie, obzvlášť konzervatívna situácia bola v Uhorsku. Ku kvalitatívnej zmene dochádza začiatkom 50. rokov 18. storočia. Cisárovná Mária Terézia (1740 – 1780) sa rozhodla reorganizovať všetky univerzity na území ríše podľa vzoru Viedenskej univerzity. Zmenil sa spôsob získavania univerzitných titulov. Namiesto dovtedajšieho spôsobu, keď sa vedecký stupeň udeľoval pri slávnostnej verejnej dišpúte, sa museli absolvovať prísne skúšky pred komisiou, ktorej predsedali dekáni fakúlt. V záujme zlepšenia prednášok, ktoré boli dovtedy stále založené na diktovaní, sa na profesorov naliehalo, aby svoje prednášky vydávali knižne.

Napriek týmto zmenám k definitívnemu presadeniu nového učebného plánu došlo až zavedením takzvanej Normy pre štúdiá (*Norma studiorum*), vydanéj vo Viedni v roku 1770. Vypracovaná norma mala zmeniť chod celej univerzity, ktorá bola poštátnená. Bola založená lekárska fakulta (*facultas medicinae*) a Trnavská univerzita sa stala modernou vysokou školou na úrovni ostatných európskych univerzít. Ako pedagogická a zároveň vedecká inštitúcia mala všetky predpoklady rozvoja v oboch smeroch. Ešte v roku 1753 bol položený základný kameň budovy observatória, na ktorom sa od roku 1756 viedli astronomické a meteorologické pozorovania. Pri lekárskej fakulte bola zriadená botanická záhrada. Lekáreň

pri univerzite fungovala nepretržite od založenia univerzity v roku 1635 a tlačiareň od roku 1648.

V roku 1773 bola zrušená Spoločnosť Ježišova a na miesta profesorov boli vypísané konkurzy, ktoré viedli kráľovskí komisári. Kým univerzitu riadili jezuiti, profesori nemali možnosť sa špecializovať, pretože – až na vzácne výnimky – najprv prednášali na filozofickej, potom na teologickej fakulte a vedecky činnými boli len niektorí z nich. Až podľa normy z roku 1770 sa mali rozhodnúť, ktorej špecializácii sa budú venovať, a o štyri roky neskôr bolo nariadené aj zriadenie katedier. Napriek týmto opatreniam v prospech rozvoja univerzity sa rozhodlo o premiestnení univerzity do Budína a posledná prednáška v Trnave odznela 24. augusta pred 240 rokmi. Trnavská univerzita bola pôvodne založená ako nástroj proti-reformácie pre službu náboženstvu a dobrou vlasti. Postupom času a sekularizáciou pribudli k pôvodnej filozofickej a teologickej fakulte aj právnická a lekárska. Až do polovice 18. storočia sa riadila jezuitským študijným poriadkom, ktorý bol na svoju dobu pokrokový a do sveta vzdelávania vniesol nový štýl, atmosféru, disciplínu, organizáciu a metódy. Nové myšlienkové prúdy či špecializácia vo vedeckom poznaní sa na univerzite uplatnili až po reformách Márie Terézie. Množstvo úspešných absolventov univerzity potvrdilo platnosť starej múdrosti, že umenie bez vedy by bolo bezcenné, ako znie doslovný preklad názvu nášho článku. Myslí sa tým, že teória bez praxe, teda poznanie filozofov (umenie – *ars*) je bez poznania empirikov (veda – *scientia*), založenom na faktoch, dôkazoch a objektivite, bezvýznamné.

Henrieta Žažová
Ústav dejín Trnavskej univerzity

Použitá literatúra:

BOKOROVÁ, Lucia. *Dejiny výchovy a vzdelávania I. Vysokoškolské skriptá*. Trnava : Trnavská univerzita, 2013, s. 66; BURKE, Peter. *Spoločnosť a viedění: Od Gutenberga k Diderotovi*. Praha : Karolinum, 2009, s. 51, 57, 103, 110, 130. ; REBLE, Albert. *Dejiny pedagogiky*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1995, s. 10 – 11, 47, 73 – 74, 83 – 85. ; ŠIMONČIČ, Jozef – SKOVIERA, Daniel – RÁBIK, Vladimír. *Trnavská univerzita v dokumentoch (1635 – 1998)*. Bratislava : Typi Universitas Tyrnaviensis a VEDA, vydavateľstvo SAV, 2002, s. 17, č. 2; ŽAŽOVÁ, Henrieta. Trnavská univerzita v kontexte historického vývoja. In *Zborník z vedeckej konferencie Slovensko v súradniciach času* (v tlači).

Hovoríme s Mgr. Vladimírom Majtanom, pracovníkom Krajského pamiatkového úradu Žilina

Obnova pamiatok je ťažký boj

Žilinčan Vladimír Majtan absolvoval na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave kombinované štúdium klasickej archeológie a klasickej jazyky. Magisterskú prácu obhájil v odbore klasickej jazyky z oblasti novolatinského písomníctva. Od roku 2004 pôsobí ako zamestnanec Pamiatkového úradu SR na Krajskom pamiatkovom úrade Žilina a v rámci pracovných povinností dohliada na architektonické pamiatky celého Žilinského samosprávneho kraja. V jeho kompetencii sú dôležité rozhodnutia týkajúce sa obnovy národných kultúrnych pamiatok v rámci zachovania ich historickej, umelecko-výtvarnej, architektonickej a kultúrnej hodnoty. Výsledky jeho práce sa odzrkadľujú nielen na priečeliach a v interiéroch obnovených a reštaurovaných pamiatok, ale profesionalita a odbornosť Vladimíra Majtana bola odmenená viacerými oceneniami Ministerstva kultúry SR či Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Pred viac ako desaťročím ste absolvovali kombinované štúdium dvoch príbuzných vedných odborov klasickej jazyky a klasickej archeológie. Ako po rokoch hodnotíte študentské obdobie?

Obdobie štúdia na vysokej škole – asi ako pre každého – bolo aj pre mňa úžasné. Bol to „bezstarostný“ čas, keď som konečne študoval to, čo ma naozaj zaujímal a bavilo. V škole som stretol skvelých ľudí medzi pedagógmi, ktorí ma obohatili nielen vedomosťmi, ale aj ľudsky. Medzi študentmi som zasa spoznal ľudí, ktorí sú dodnes mojimi blízkymi priateľmi.

V súčasnosti sú pod vašou kuratelou pamiatky Žilinského samosprávneho kraja. Čo všetko so sebou prináša táto náročná a zodpovedná úloha?

Proces obnovy akejkoľvek národnej kultúrnej pamiatky (či ide o ľudovú drevenicu, alebo obrovský barokový kaštieľ) je komplikovaný. Dôkladné poznanie pamiatky, ktorá počas desaťročí a storočí prijímala ďalšie stavebné vrstvy, je úplným základom odborného a správneho rozhodovania o procese jej obnovy. Do tohto procesu je zapojených mnoho ľudí: od vlastníka pamiatky, architekta, historika architektúry, reštaurátora až po realizátora stavebných prác. Mojou úlohou ako metodika obnovy pamiatok je nielen určiť spôsob a charakter obnovy, ale istým spôsobom manažovať a koordinovať všetky zúčastnené strany tak, aby pamiatka v procese obnovy nestratila žiadnu zo svojich pamiatkových hodnôt a mohla byť prezentovaná vo svojej autenticknej podobe. Väčšinou ide o ťažký boj, pretože takéto obnova je časovo aj finančne náročná a nie každý vidí a oceňuje hodnoty, ktorými pamiatky disponujú. „Titul“ pamiatka je často vlastníckmi vnímaný ako veľká príťaž a ako neadekvátne zasahovanie do vlastníckych práv.

V čom vidíte prínos dosiahnutého vzdelania v rámci vašej pracovnej náplne?

Navonok sa môže zdať, že moje vzdelanie takmer nijako nesúvisí s tým, čo teraz robím. Väčšinou sa očakáva, že človek, ktorý rozhoduje o významných stavebných pamiatkach, by mal byť architektom alebo stavebným inžinierom. Veľmi

často sa mi stáva, že ma oslovujú pán architekt alebo naopak, ak vediem nejaký spor s architektmi, veľmi ostentatívne som oslovovaný pán magister, aby mi dali najavo, že moje vzdelanie nie je pravdepodobne adekvátne. Opak je však pravdou. Odbor, ktorý som v Trnave vyštudoval, ma naučil vidieť mnohé veci v súvislostiach. Napríklad za to, ako dokážem vnímať a hodnotiť architektúru, vďačím vo veľkej miere hodinám architektúry s pani docentkou Dufkovou. Čo na tom, že nepracujem s antickou architektúrou! Keď sme boli raz „pri prameni“, ľahko dokážeme spoznať celú riekku. Samozrejme, nemôžem opomenúť ani klasickej filológiu. Niekedy ma kolegovia požiadajú o pomoc pri formulovaní textov do našich rozhodnutí so slovami: „Ty to tak dobre vieš!“ Vtedy si uvedomujem, čo so sebou priniesli prekladové semináre s pánom profesorom Škovierom, hodiny latinskej štylistiky a pod. Dnes sa s latinčinou stretávam v práci relatívne okrajovo, ale jej štúdium ma naučilo pracovať aj so slovenčinou a jazykom ako takým.

Podoba slovenských miest sa za posledné roky výrazne zmenila. V historických centrách vznikajú na miestach starých budov nové, renovujú sa pôvodné stavby, vy-novujú sa priečelia, pribúdajú zelené plochy a obnovou prebiehajú aj historické interiéry. Čo vás ako pamiatkara najviac teší a naopak čo vám robí na čele vrásky?

Chateau Gbelany

Tu je odpoveď veľmi jednoduchá. Prirodzene ma teší, keď vidím, že šedivým historickým objektom sa pomaly vracia pôvodná zdravá farba a začínajú žiť novým životom. Nejde len o historické objekty vytrhnuté z kontextu dejín. Spolu so stavbou oživa aj jej príbeh a príbeh jej stavitel'ov a vlastníkov. Takouto radosťou je pre mňa napríklad obnovený secesný Rosenfeldov palác v centre Žiliny. Pred pár rokmi to bol pre všetkých len „pioniersky dom“ alebo budova Centra voľného času. Dnes obnovený palác nesie meno svojho pôvodného vlastníka, bankára Ignáca Rosenfelda. Prach zabudnutia odvíjal nový záujem ľudí o jeho život a dobu, v ktorej žil.

Čo ma trápí, je nezáujem veľkej skupiny ľudí o naše kultúrne dedičstvo, z môjho pohľadu predovšetkým o architektonické a výtvarné dedičstvo. Sme ľahostajní voči ničeniu historických stavieb, voči arogantným developerským projektom, neceníme si nič, čo nemá na sebe štítok s cenou. Úcta k predkom a k tomu, čo nám zachovali (a my sme to ešte nestihli zničiť), nám takmer vôbec nič nehovorí. Pamiatky chodíme obdivovať do zahraničia, doma ich nevidíme a nezaujímajú nás. Radi obetujeme pár starých domov v centre mesta, keď nám sľubia nové nákupné centrum so stovkami miest na parkovanie.

Istý čas ste prednášali na Žilinskej univerzite stavebnú históriu Žiliny. Ako hodnotíte záujem dnešných študentov o vzdelanie, kultúru a ich vzťah k histórii a pamiatkam?

Bolo to krátko a bola to univerzita tretieho veku. Seniori mali veľký záujem o históriu stavieb, okolo ktorých dlhé roky chodili. Často sa stávalo, že mi študenti zaspali počas prednášky, ale upozornili ma, že to nemám brať osobne. Moje ďalšie pôsobenie v rámci pedagogickej činnosti som vylúčil. Pochopil som, že pri objeme mojej práce nedokážem robiť viac vecí naraz tak, aby si to neodniesla kvalita niektoej z nich. Ak ako metodik nedohliadam na pamiatku v procese jej rekonštrukcie permanentne, jej obnova nedopadne dobre. A takéto straty sú definitívne. Asi mám na seba aj na svoje okolie priveľké nároky, ale odmietam sa uspokojovať s priemernosťou.

A záujem mladej generácie? Je to individuálne. Existuje skupina s pozitívnym vzťahom k histórii, kultúre, umeniu, vzdelanosti a prirodzene aj k pamiatkam. A rovnako existuje aj veľká skupina, ktorá k tomu vzťah nemá. Je potrebné hľadať dôvody tejto apatie a nezaujmu a spôsoby, ako to zmeniť. Jedným z východísk môže byť zmena výučby už na úrovni základného školstva.

V poslednom období získali významné ocenenia pamiatky, na rekonštrukcii ktorých ste participovali. Máte nejaký rebriček „TOP 5“ v rámci vami dohliadaných pamiatok?

Každá pamiatka je jedinečná a rovnako jej obnova je individuálna. Každá má svoj vlastný príbeh, históriu, väzbu na konkrétnych ľudí a rodiny. V procese spoznávania stavby a prípravy jej obnovy si takmer vždy vytvorím nejaký citový vzťah k týmto osobnostiam. Obnovu potom neviem brať nezaujato, pretože som na nej osobne zainteresovaný. Asi si takýmto prístupom komplikujem prácu, ale vždy ma to nejako emotívne pohltí.

Keď som pred rokmi začínal na pamiatkovom úrade, hodnotná architektúra sa pre mňa končila niekedy na konci 20. storočia. Dnes sa rozplývam nad krásou strohého funkcionalizmu a vnímam jeho úžasné kvality. Ťažko sa potom zostavuje zoznam top-pamiatok, na ktorých pracujem. Určite medzi nimi bude Oravský hrad – výkladná skriňa Žilinského kraja, už spomínaný Rosenfeldov palác a neologická synagóga

Loretánska kaplnka v Kostole sv. Barbory v Žiline

od profesora Petra Behrensa v Žiline, hrad Budatín, kaštieľ v Gbeľanoch, Hornej Lehote, Dolnom Kubíne-Mokradi, Vyšnom Kubíne, Kunerade... je toho naozaj veľa. Isto sem musím zaradiť aj kláštory františkánov a jezuitov v Žiline a katedrálu Najsvätejšej Trojice. V roku 2015 komplexná obnova a reštaurovanie Loretánskej kaplnky vo františkánskom kláštornom Kostole sv. Barbory v Žiline získala cenu Ministerstva kultúry SR Fénix – kultúrna pamiatka roka. V roku 2016 získala Fénixa obnova barokového kaštieľa v Gbeľanoch a jeho adaptácia na historický hotel. Chateau Gbeľany získali v roku 2016 aj cenu Stavba roka za celospoločenský prínos. Medzi moje „srdcovky“ patrí aj renesančný kostolík Najsvätejšej Trojice v Hornej Lehote s maľovaným dreveným stropom – je to taká malá oravská Sixtina. Za obnovu a reštaurovanie tohto kostola sme v roku 2016 získali výročnú cenu časopisu Pamiatky a múzeá v kategórii reštaurovanie.

Aký je podľa vás prístup dnešného človeka k historickým pamiatkam?

Sú len dve možnosti: dobrý a ľahostajný, prípadne ešte určité odtienky týchto protipólov. Ale na základe vlastnej skúsenosti viem, že tento postoj sa dá zmeniť. Pomaly, ale ide to. Keď ľuďom vysvetlíte, čo je na pamiatkach vzácné, naučíte vnímať ich krásu, rozumieť im, dáte im príbeh, ľudí to zaujme. Niekoľkokrát sa mi stalo, že vlastníci pamiatky zo začiatku so mnou (resp. s pamiatkovým úradom) bojoval a chcel presadzovať svoje predstavy. Časom, keď stavbu začal spoznávať a rozumieť jej, zmenil svoj postoj a začala sa úžasná tvorivá spolupráca. Niekedy bol vlastníci pamiatky viac ortodoxný ako ja pamiatkar. Sú to síce ojedinelé prípady, ale práve tieto dávajú mojej práci zmysel.

Často sa objavujete na televíznych obrazovkách ako odborník na pôvodnú funkciu historických budov a ich rekonštrukciu. Je ťažké skĺbiť pôvodný historický ráz a požiadavky moderných stavitel'ov?

Možno budete prekvapení, ale nie je. Zároveň musím povedať, že to nie je ani vôbec jednoduché. Ale vždy sa dá nájsť riešenie, ktoré negatívne nezasiahne do pamiatky alebo do pamiatkového územia a zároveň naplní požiadavky súčasnej doby. Je to vždy o poznaní, úcte k hodnotám a predkom, citlivosti a určitej pokore. Ak je prístup opačný, výsledok nebude pozitívny. Bohužiaľ, takéto zásahy sú relatívne nezvratné alebo dlho nemenné.

Za rozhovor ďakuje

Katarína Karabová
Foto: archív V. Majtana

To najlepšie zo súťaže LET(O)_2017

Redakcia časopisu *Universitas Tyrnaviensis* vyhlásila vo svojom druhom tohtoročnom čísle 4. ročník fotografickej súťaže pre študentov denného štúdia Trnavskej univerzity LET(O)_2017. Zúčastnilo sa v nej dvadsaťosem študentov so 75 fotografiami. Súťaž vyhodnotila odborná porota v zložení Mgr. MgA. Roman Gajdoš, PhD., a MgA. Štefan Blažo, PhD., ktorá rozhodla takto: víťazom sa stala snímka Simony Michalíkovej (uverejňujeme ju na prvej strane obálky časopisu). Na druhom mieste sa umiestnila fotografia Dominiky Libantovej Skanzen ľudovej kultúry Sanok (Poľsko) a treťou najlepšou fotografiou je Lúč nádeje od Lenky Hlinkovej. Víťazkám blahoželáme.

(UT)

Dominika Libantová: Skanzen ľudovej kultúry Sanok – 2. miesto

Lenka Hlinková: Lúč nádeje – 3. miesto

Spolu dokážeme viac!

Tak ako to bolo v predchádzajúcich dvoch rokoch, aj tento rok sa konal festival *Spájame sily*. Uskutočnil sa na sídlisku Linčianska v Trnave a jej hlavným organizátorom bolo centrum Koburgovo pod záštitou riaditeľa Mgr. Juraja Štofeja, PhD. Ako už vyplýva z názvu podujatia, jedným z prioritných zámerov festivalu bolo prezentovať širšej verejnosti činnosť, ktorú vykonáva pre našu spoločnosť centrum Koburgovo a ďalšie zúčastnené organizácie.

Organizátori si dali za cieľ spájať jednotlivé zariadenia k vzájomnej spolupráci. Súčasťou festivalu boli napríklad také organizácie ako Trnavská arcidiecézna charita, Denné centrum seniorov, Centrum pomoci pre rodinu, združenie STORM, Krízové stredisko, Dielnička u zlatej priadky, aktívne sa tiež zúčastnili zástupcovia občianskej hliadky na Linčianskej, výboru mestskej časti, ako aj súkromnej materskej školy BESST. Ani Katedra sociálnej práce FZaSP TU v Trnave nezaháľala. Doktorandky Mgr. Beáta Danišová, Mgr. Sandra Silná a absolventka magisterského štúdia Mgr. Michaela Sopková pripravili pre deti množstvo zaujímavých aktivít, pri ktorých mali možnosť prejaviť svoju kreativitu a fantáziu. V stánku našej katedry mali deti príležitosť kresliť si, vyfarbovať, vyrábať kvietky, zvieratká a rôzne motívy podľa predložených makiet. Azda najvyhľadávanejšou aktivitou bolo maľovanie na tvár. Deti neustále prichádzali s novými nápadiami, ktoré sme sa im spoločne snažili znázorniť na ich roztomilých tváričkách.

Festival ponúkal tiež športové aktivity, ako aj možnosť realizovať sa v takzvanej „graffity škole“. Príjemnou súčasťou festivalu bol kultúrny program, ktorý zabezpečili miestni umelci. O hudobné a tanečné vystúpenia sa postarali Dominika Mirgová s tanečnou skupinou VIP CREW, Sebastián Vaškovič (akordeonista), tanečná skupina Rebelky, Chino, Bystrík, MC Máčada a ďalší. Celodenným programom sprevádzala Martina Stanovčáková.

Považujeme za významné spájať navzájom naše sily a potenciál, ktorými disponujeme či už v praktickej rovine, alebo na úrovni akademickej pôdy. Práve z tohto dôvodu sme veľmi radi, že účasť na tomto podujatí sa začína stávať pomaly tradíciou našej katedry, v ktorej plánujeme aj naďalej pokračovať. Snaha o prepájanie teórie s praxou je pre nás jednou z priorit.

Beáta Danišová, Sandra Silná

Ambiciózne plány Študentskej rady TU

Študentská rada Trnavskej univerzity si tento akademický rok pripomenie druhé výročie svojho založenia. Uplynulé obdobie plné úspešných akcií a rôznych vedľajších aktivít, ako bol napríklad Filmový klub Trnavskej univerzity, dalo jej členom dostatok skúseností, aby so zdravou mierou sebavedomia mohli sľúbiť, že budú naplno pracovať pre študentov a celú univerzitu.

Posledný septembrový týždeň, keď už bude prebiehať semester na všetkých fakultách, Študentská rada Trnavskej univerzity chystá uvítací týždeň pre prvákov. Budú ho tvoriť tri podujatia prebiehajúce počas troch dní. Symbolické otvorenie akademického roka sa začne spoločným pochodom študentov Trnavskej univerzity po Trnave. Spoločne pod vlajkami všetkých fakúlt prejdú centrom Trnavy, aby si vytvorili vzťah vzájomne medzi sebou, mestom, v ktorom budú študovať, a univerzitou. Nasledujúci deň bude v znamení odpočinku pri spoločnom pikniku a uvítací týždeň sa zakončí športovým dňom.

Uvítací týždeň priamo súvisí s tútorským programom Trnavskej univerzity. Ten vznikol ako reakcia na rozpaky, ktoré sa občas zmocňujú nových študentov v akademickom prostredí. Každému prvákovi bude pridelený študent z vyššieho roční-

ka, tzv. tuteur, ktorý vysvetlí svojim mladším nasledovníkom všetko, čo sa týka univerzity – od toho, ako funguje kreditový systém, až po také detaily, ako je rozdiel medzi dekanom a rektorom.

Študentská rada chce tento akademický rok nadviazať na aktivitu klubov, ktoré začali fungovať v minulom akademickom roku. Filmový klub a debatný klub si vybudovali už stabilnú fanúšikovskú základňu, ktorá sa tento rok nepochybne rozšíri. K už fungujúcim, zabehnutým klubom čoskoro pribudne Literárny klub.

Členovia študentskej rady budú aj tento rok reprezentovať školu na celorepublikových vysokoškolských veľtrhoch, na ktorých chcú oslovovať mladých potenciálnych študentov, aby si spomedzi množstva slovenských vysokých škôl a univerzít vybrali práve Trnavskú univerzitu v Trnave.

Spomedzi podujatí, ktoré sa medzi študentmi stali populárne, sa určite zopakuje mikulášsky večierok, majáles Trnavskej univerzity a veľmi úspešná akcia Káva za názor.

Toto je však len skromný výpis z podujatí, ktoré bude Študentská rada Trnavskej univerzity organizovať alebo sa na nich podieľať. Študenti Trnavskej univerzity sa už teraz môžu tešiť na akademický rok plný skvelých podujatí.

Študenti školili študentov

Ešte pred oficiálnym začiatkom akademického roka boli naši noví študenti pozvaní na školenia, kde im boli vysvetlené základné technické a organizačné detaily spojené

so štúdiom na Trnavskej univerzite. Tento rok pred našich budúcich študentov po prvýkrát predstúpili aj naši súčasní študenti vyšších ročníkov. Zástupcovia Študentskej rady Trnavskej univerzity prišli na školenia všetkých trnavských fakúlt, aby novoprijatým študentom predstavili študentskú organizáciu Trnavskej univerzity, jej poslanie, plány, ciele a pozvali na najbližšie plánované podujatia. Všetci aktívni študenti, ktorí by chceli pracovať na budovaní a zlepšovaní študentského prostredia, boli pozvaní do radov Študentskej rady Trnavskej univerzity. Ak by ste sa aj vy chceli stať členom tejto študentskej organizácie, stačí sa kontaktovať na emailovej adrese studentskarada.truni@gmail.com alebo priamo na facebookovom účte Študentskej rady TU.

Pripravil Lubomír Šottník

Biskup M. Lach SJ spravuje eparchiu v USA

Rozhovor s vladykom Mons. SEODr. Milanom Lachom SJ, ktorý sme uverejnili v prvom čísle tohtoročného časopisu *Universitas Tyrnaviensis* v rubrike „Naši absolventi“ (s. 25 – 26), s radostou

dopíňame aktuálnou informáciou:

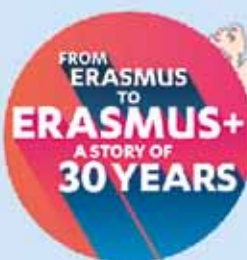
Sv. Otec František vymenoval vladyku M. Lacha SJ, prešovského pomocné-

ho biskupa, za apoštolského administrátora *sede vacante eparchie* Parma, ležiacej na okraji omnoho väčšieho a známejšieho veľkomesta Cleveland, tradičnej bašty slovenskej a stredoeurópskej emigrácie v USA. Táto eparchia tzv. Ruténov vznikla pre Rusínov zo Slovenska a ďalších veriacich z národov bývalej rakúsko-uhorskej monarchie, ktorí sa odsťahovali za prácou do Ameriky.

Biskup M. Lach SJ v rozhovore o novej misii povedal „...Po štyroch rokoch

v úlohe pomocného biskupa v Prešove budem žiť s mojimi gréckokatolíckymi veriacimi v americkej kultúre, v anglicky hovoriacej krajine a v iných podmienkach. Oni chcú žiť Evanjelium a počuť Božie slovo. Ja ho mám ohlasovať slovom a mojím životom: to je moje najdôležitejšie poslanie biskupa, kvôli tomu tam idem. Ale idem tam s veľkou dôverou, že Boh je so mnou. Neopúšťa ma. Dôverujem mu.“

Bohumil Chmelík

BUĎ BUDDY A PRIDAJ SA K NÁM

- ❖ CHCEŠ MAŤ PRIATELOV Z CELEJ EURÓPY?
- ❖ CHCEŠ ÍŠť POZRIEŤ KAMOŠA DO FRANCÚZSKA, ŠPANIELSKA, ČI HOCIKDE INDE?
- ❖ MÁŠ ZÁUJEM KOMUNIKOVAŤ A ZLEPŠIŤ SA V CUDZOM JAZYKU?
- ❖ RÁD ORGANIZUJEŠ AKCIE, VÝLETY, ČI PÁRTY?
- ❖ CHCEŠ ZÍSKAŤ BODY PRI PRIDELOVANÍ UBYTOVANIA NA NOVOM INTRÁKU?
- ❖ SI OCHOTNÝ VENOVAŤ KÚSOK SVOJHO ČASU NA DOBRÚ VEC?

Michela Podolinská, prezident ESN Trnava
E-mail: michela.podolinska66@gmail.com
Tel.: 091 300 2166
Eva Filipová, administratívne oddelenie, rektorát
E-mail: eva.filipova@trnava.sk
Tel.: 0918 340880

